

KURJER WILEŃSKI

Rok VI.

NIEZALEŻNY ORGAN DEMOKRATYCZNY

Nr. 275 (1620)

30-go listopada VIII-my „TYDZIEŃ AKADEMIA” 8-go grudnia 1929 roku
POPIERAJCIE IMPREZY — ŻĄDAJCIE ZNACZKÓW I NALEPEK — ZAPISUJCIE SIĘ W POCZET CZŁONKÓW KOM. WOJ. POMOCY MŁODZIEŻY AKADEMICKIEJ — SKŁADAJCIE OFIARY NA LISTY

Uspokojenie w Austrii.

Napężenie polityczne, które przez czas dłuższy zlamowało sytuację w Austrii i groziło nieobliczalnymi komplikacjami wewnątrz i wewnątrz państwa, wyraźnie już minęło. Niebezpieczeństwo krwawych zajęć i przewrotów, zapowiadanych przez Heimwehry na wypadek gdyby parlament nie ugął się przed jej wola i nie zaaprobował reformy konstytucji, traktowanej przez nie jako całość, która powinna być przyjęta bez żadnych zmian, maleje w sposób widoczny. Wpływa na to zarówno wymowa faktów, wskazująca, że małe państwo pod groźbą samobójstwa nie może sobie pozwolić na wielkie awantury, a dalej usposobienie ludności austriackiej, pojednawcze i wesołe, dalekie od zawziętości, fanatyzmu i doktrynaryzmu, a wreszcie zręczność nowego kanclerza austriackiego Schobera, który jest człowiekiem zbyt dobrze znanym i doświadczonego i zbyt dobrze znającym arkanymi polityki międzynarodowej, aby nie miał wytyczyć wszystkich sił dla zapobieżenia konfliktowi.

W ostatnich czasach jednak antysemityzm Heimwehry odstąpił od niego kapitał i przemysł, znajdujące się w znacznej części w rękach żydowskich. W stronnictwie chrześcijańsko-społecznym coraz mocniej do głosu dochodzi lewica partji pod przywództwem bardzo wpływowego starego posła Leopolda Kunschaka, który dąży do kompromisu w sprawie konstytucji na podstawie porozumienia z socjalistami. Tego samego zdania jest również bardzo wpływy przywódca chrześcijańsko-społeczny, ks. dr. Drexel, poseł z Przedarulanji, który zdobył sobie imię jaszczurki w przedwojennym parlamencie austriackim jako polityk światły, lojalny i liberalny. Również w obozie socjalistycznym coraz większe wpływy zyskuje skrzydło umiarkowane pod przywództwem b. kanclerza, posła dr. Karola Rennera, który dąży również do załagodzenia przeciwności. Znamienne pod tym względem było jedno z ostatnich posiedzeń komisji budżetowej parlamentu, na którym dr. Drexel i dr. Renner zgodzili się do rozbrojenia i porozumienia.

Dla Heimwehry reforma konstytucji w brzmieniu rządowego przedłożenia nie była celem dla siebie, lecz okazją do rozwinęcia agitacji rewolucyjnej i do wywołania wewnętrznych zamieszek. Skrajna prawica, zarówno Rzeszy niemieckiej, jak Austrii, działa w rytmie wspólnym i na wspólną komendę. Tu i tam chodzi jej o podważenie ustroju republikańskiego i zakłócenie spokoju na rzecz awanturowanej, w znacznej części, której celem jednak byłoby przywrócenie stanu przedwojennego na wewnątrz i na zewnątrz.

Ostrzeżenie angielskiego ministra spraw zagranicznych Artura Hendersona i organu francuskiego ministerstwa spraw zagranicznych „Le Temps” wywarły bardzo wielki wpływ na miażdżenie koła tak politycznego, jak i finansowego w Austrii. Toczą się obecnie rokowania w kwestji kompromisowego załatwienia sprawy reformy konstytucji, a kierując niemi kanclerz Schober. Punkty, w sprawie których nie przyjdzie do porozumienia w pertraktacjach, mają odpaść z projektu reformy konstytucji. A p. Schober zapewnia oficjalnie, że rząd austriacki przeciwstawi się wszelkim próbom przeprowadzenia reformy konstytucji gwałtem. Jest to ostrzeżenie pod adresem Heimwehry.

Heimwehra zdobyła sobie zrazu wpływy dosyć znaczne w kołach mieszczastwa austriackiego, tak chrześcijańsko-społecznego, jak nacjonalistycznego, a nawet liberalnego. Popiera ją wielki przemysł i kapitał, jako antidotum na wzrost wpływów socjalistycznych. Zdobywała wpływy w Tyrolu i Styrii, poszczepując ludność chłopską przeciw czerwonomu Wiedniowi. Bezrobotni znajdowali w jej szereżach utrzymanie i zajęcie. Prawe skrzydło chrześcijańsko-społeczne z ks. Seipleim widziało w niej narzędzie nacisku na socjalistów.

Na stosunek sił i nastrojów wpłynął również wynik ostatnich wyborów do rad gminnych w Dolnej Austrii. Przyniósł on sukces socjalistom i wykażał, że wpływy Heimwehry nie są tak wielkie, jak przypuszczano i jak ona sama je określała.

Tendencje kompromisowe.

WIEDEN, 29.XI. (Pat.) Rokowania w sprawie reformy konstytucji są na zakończeniu. Liczą się z tem, że komisja konstytucyjna zbiera się już we wtorek przyszłego tygodnia, zaś plenum rady narodowej — we czwartek celem ukończenia dyskusji w sprawie reformy konstytucji. Ostatnią trudnością stanowią żądania socjaldemokratów co do plebiscytu nad ustawami, uchwalonymi przez radę narodową.

Według propozycji kanclerza Schobera wniosek dla uzyskania plebiscytu musi być podpisany przez 400 tys. wyborców do rady narodowej. Tych 400 tys. głosów ma pochodzić przynajmniej z trzech krajów związkowych. Ponadto mają być wyłączone od plebiscytu wszystkie kwestje podatkowe.

Z pamiętników Clemenceau.

PARYŻ, 29.XI. (Pat.) Ostatni numer „Illustration” zamieszcza zebra- nie przez sekretarza Clemenceau wyjątki z pamiętników zmarłego „Ojca zwycięstwa”. Przytoczyliśmy dane, dotyczące okresu swej młodości Clemenceau przedstawia, w jaki sposób kształtowała się jego psychika, po- czem cytuje wspomnienia z roku 1870 Dalej autor pamiętników przechodzi do okresu wojny.

Jeżeli po ewakuacji terenów okupowanych Niemcy pogwałcą swe zobowiązania, przeprowadzimy ponownie okupację. Czy chcecie więcej aneksyj? Jest to słowo sprzeczne z duchem czasu. Nowe anektowanie Nadrenji oznaczałoby ruinę tego wszystkiego o co my walczyliśmy”. Na zarzut utrzymania jednolitości Niemiec Clemenceau odpowiada: „Jak można było rozdzielić Niemcy? Byłem jedynym reprezentantem interesów kontynentalnych. Niemcy ze swymi dynastjami rozproszonymi są bardziej jednolite, niż kiedykolwiek. Wiem o tem dobrze, lecz jak temu przeszkodzić? Osiągnęłam wszystko, co logicznie biorąc mogłem osiągnąć. Omal nie zerwałem z sojusznikami na 48 godz. przed podpisaniem traktatu. Lloyd George nie chciał okupacji, lub godził się co najwyżej na jej dwuletnie trwanie. Ostatecznie Wilson doprowadził do porozumienia. Gdybym był zerwał z sojusznikami, miałbym cały świat przeciwko sobie.

Wspominając tak często zarzucane mu przed wojną zawieszenie broni. Odpowiada on: „Foch mówił, że musimy zgodzić się na zawieszenie broni gdyż żołą. nasi są wyczerpani i gdyby trzeba było kontynuować wojnę, kosztowałyby to jeszcze 100 tysięcy ludzi. Niemcy zaś przyjmowały wszystkie warunki. Wreszcie istniało porozumienie co do tego, że wojna zakończy się, skoro tylko zostaną przyjęte 14 punktów Wilsona”. W sprawie zarzutów, że Clemenceau nie odebrał Nadrenji od Niemiec, odpowiada on: „Jest to teza, której Francuzi, a w szczególności Franczi-republikańscy ani na chwilę nie mogli przyjąć inaczej, jak w nadziei uzyskania skądinąd innych korzyści”.

Traktat nie jest zbyt korzystny. Przyznaję. Lecz czyż wojna była korzystna? Trzeba było 4 lat i wysiłków nie wiem ilu narodów, aby powalić Niemcy. Kiedy złożyłem władzę, Francja uzyskała i swoje terytorja i kolonie. Okupowałem Nadrenję i doprowadziłem do zmartwychwstania Polski i Czechosłowacji. Lecz przyszli Millerand, a po nim inni i postawili traktat runąć”.

Przed Belwederem w rocznicę powstania listopadowego.

Tel. od wt. kor. z Warszawy. Wczoraj o godz. 7 wieczór w rocznicę powstania listopadowego przed Belwederem, zgodnie z tradycją zaciągnęli wartę podchorążowie szkoły oficerskiej.

Przed kongresem pracowników państwowych.

Tel. od wt. kor. z Warszawy. Dnia 27 b. m. odbyło się zebranie centralnej komisji porozumiewawczej w sprawie kongresu pracowników państwowych. Na zebraniu tem wykazała się poważna różnica zdań, zarówno co do tła politycznego kongresu, jak i terminu jego zwołania. Przeciwność nadaniu tła politycznego kongresowi pracowników państwowych, wypowiedzieli się kategorięcznie szereż związków urzędników państwowych, zaś za politycznym charakterem kongresu wypowiedzieli się te związki, które podlegały wpływom PPS i CKW. W wyniku dyskusji termin kongresu przesunięto z 1-go na 8-go grudnia.

Porozumienie w sprawie długu Polski wobec Francji.

Tel. od wt. kor. z Warszawy. Dowiadujemy się, że w pertraktacjach, jakie toczą się obecnie w Paryżu między przedstawicielami Polski i Francji w sprawie konsolidacji długu Polski wobec Francji, doszło już do uzgodnienia zasadniczych punktów. Według informacji, jakie nadeszły z Paryża, w układzie tym zostały uwzględnione w znacznej mierze propozycje polskie tak co do warunków spłaty jako też i co do ustalenia wysokości tego długu, pochodzącego z okresu wojny polsko-bolszewickiej.

Kontynuowanie pertraktacji w sprawie eksportu zboża.

Tel. od wt. kor. z Warszawy. Na skutek zaproszenia niemieckich sfer handlu zbożem, przedstawiciele związku eksporterów zboża wyjadą w przyszłym tygodniu do Berlina celem kontynuowania niedawno rozpoczętych w Warszawie pertraktacji polsko-niemieckich i dla wspólnego uurmowania warunków eksportowych zboża.

Przyjazd p. wiceministra poczty i telegrafów.

WARSZAWA, 29.XI. (Pat.) W dn. 30 b. m. wyjeżdża p. wiceminister P. i T. inż. Włodzimierz Dobrowolski w towarzystwie mjr. dyplom. Romera na uroczystości poświęcenia sztandaru pocztowego związku przysposobienia wojskowego w Wilnie. Ministerstwo P. i T. dąży do wytworzenia wśród swoich pracowników kadr przy sposobieniu jednolitego wyszkół, sprawnych i zwartych poczuć ideowym oraz dyscypliną i będących w możności uzupełnić te wszelkie potrzeby, które stwarza chwila zagrożenia bytu państwowego.

Trudności uzyskania z Polski robotników kopalnianych i rolnych.

PARYŻ, 29.XI. (Pat.) Na dzisiejszym posiedzeniu Izby w czasie dyskusji nad budżetem ministerstwa pracy zabrał głos min. Loucheur, który podkreślił trudności uzyskania z Polski robotników kopalnianych i rolnych.

Echa wyjazdu Bogomołowa z Warszawy.

LONDYN, 29.XI. „Daily Telegraph” podając wiadomość o nagłym wyjeździe posła Bogomołowa z Warszawy bez uprzedzenia rządu polskiego, przypomnia, że w podobny sposób Bogomołow znikł nagle z Londynu w roku 1924, wyjeżdżając bez uprzedzenia kogokolwiek do Marsylii.

„Daily News” w depeszy własnej z Warszawy podaje wiadomość, że Bogomołow otrzymał na nominację na radcę ambasady sowieckiej w Londynie.

Posiedzenie Sejmu zostanie zwołane na 5-go grudnia.

(Tel. od własnego korespondenta z Warszawy).

W kołach sejmowych krąży pogłoska, że marsz. Sejm p. Daszyński wyznaczy pierwsze posiedzenie Sejmu na dzień 5 grudnia na godz. 12 w południe.

Na wczorajszym posiedzeniu plenarnym parlamentarnego klubu PPS postanowiono już na pierwszym plenum sejmowym domagać się ustąpienia gabinetu dra Świtalskiego.

Niemieła przygoda posłów komunistycznych. zamiast oklasków — kamienie i kije.

Telefonem od własnego korespondenta z Warszawy.

Ze Lwowa donoszą: Wczoraj przed południem przed gmachem Państwowego Urzędu Pośrednictwa Pracy pojawili się posłowie komunistyczni Sypuła i Gawron by urządzić tam wiec, Do bezrobotnych, którzy zgłosili się do urzędu po odebranie zasiłku, przemówił poseł Sy- pular.

Jednakże zarówno na niego jak i na stojącego obok posła Gawrona rzucilo się kilkunastu robotników, bijąc ich kamieniami i kijami. Policja wkrótce zajęła zlikwidowała i pod silną eskortą odstawiała obu posłów na dworzec kolejowy, skąd odjechali oni do Warszawy.

Przeciwko polityce ustępstw.

PARYŻ, 29.XI. (Pat.) Dzisiejsze dzienniki zamieszczają liczne komentarze o decyzji komisji spraw zagranicznych, mocą której specjalna podkomisja ma szczegółowo zbadać sytuację w Nadrenji w celu sprawdzenia danych o zbrojeniu się Niemiec, na które powoływał się w swym przemówieniu Franklin Bouillon.

Niemniejszą doniosłość posiada również — wg opinii licznych dzienników — wyznaczenie drugiej podkomisji, której polecono zbadać sprawę zwrotu niemieckiego mienia prywatnego, zeszeregowanego w czasie wielkiej wojny i na czele której stoi p. Dubois, b. prezes komisji reparycyjnej. Ostatnia ta sprawa — zaznacza „Journal des Débats” — dowodzi nie lepszej lekkoomyślności i nieznajomości rzeczy, cechującej politykę likwidacyjną. Wiemy dob- rze — oświadcza dziennik, że stronnicy likwidacji rozpoczną kampanję przeciwko decyzjom komisji spraw zagranicznych. Nie przypada to im oczywiście do gustu. Niepokoi ich ta decyzja, gdyż dowodzi, że w kraju budzi się ruch przeciwko polityce ustępstw. Wszystko wydawało się łatwym, o ile szło o wygłaszanie pochwał dla pokoju. Sprawy się pogmatwały, gdy zaczęto wykrywać nowe tajniki polityki pokojowej.

Większość Francuzów najszybciej pokojowo usposobiona — oświadcza „Journal des Débats” nie omiada wypowiedzieć się przeciwko polityce likwidacyjnej, gdy pozna istotną jej naturę i dokonywane pod jej hasłem nadużycia. Komisja spraw zagranicznych miała rację, ujawniając swą chęć bliższego poznania całej tej sprawy

Wszystko wydawało się łatwym, o ile szło o wygłaszanie pochwał dla pokoju. Sprawy się pogmatwały, gdy zaczęto wykrywać nowe tajniki polityki pokojowej. Większość Francuzów najszybciej pokojowo usposobiona — oświadcza „Journal des Débats” nie omiada wypowiedzieć się przeciwko polityce likwidacyjnej, gdy pozna istotną jej naturę i dokonywane pod jej hasłem nadużycia. Komisja spraw zagranicznych miała rację, ujawniając swą chęć bliższego poznania całej tej sprawy

ODDZIAŁ P. K. O. w WILNIE.

W połowie grudnia r. b. zostanie uruchomiony

Oddział P. K. O. w Wilnie

przy ul. Mickiewicza Nr. 7.

Czynności tego Oddziału obejmować będą:

OBRÓT OSZCZĘDNOŚCIOWY, DZIAŁ UBEZPIECZEŃ NA ŻYCIE oraz WPŁATY NA KONTA CZEKOWE P. K. O.

Na Dalekim Wschodzie.

Samoloty sowieckie atakują.

TOKIO, 29.XI. (Pat.) Z Charbina donoszą, że samoloty sowieckie przełatywały ponownie nad miejscowością Buchatu, bombardując dworzec kolejowy i składy amunicji, przyczem w tych ostatnich nastąpił wybuch, który poczynił wielkie zniszczenie.

Niemal jednocześnie 4 samoloty sowieckie zaatakowały miasto Yalu, położone na połowie drogi między Charbinem a Mandzuli. Samoloty te starały się ostrzeliwać przedewszystkiem linje kolejową. Wojska chińskie całkowicie zdemoralizowane cofają się.

Sowiety nie godzą się na obcą interwencję.

WIEDEN, 29.XI. (Pat.) „United Press” donosi z Moskwy: Propozycja niemiecka, by dla poparcia chłopów narodowości nieryoskiej, pragnących wymigrować z Rosji, stworzony został komitet międzynarodowy na- potkał w Moskwie na ostrą krytykę. Rząd sowiecki uważa taką międzynarodową interwencję za niezasadną i mieszanie się w sprawy wewnętrzne Rosji i niewątpliwie odrzuci to żądanie.

WIEDEN, 29.XI. (Pat.) „United Press” donosi z Moskwy: Propozycja niemiecka, by dla poparcia chłopów narodowości nieryoskiej, pragnących wymigrować z Rosji, stworzony został komitet międzynarodowy na- potkał w Moskwie na ostrą krytykę. Rząd sowiecki uważa taką międzynarodową interwencję za niezasadną i mieszanie się w sprawy wewnętrzne Rosji i niewątpliwie odrzuci to żądanie.

Wyrok w procesie urzędników sowieckiego banku państwowego.

MOSKWA, 29.XI. (Pat.) W Zapo- rożu zakończył się proces urzędników miejscowego oddziału sowieckiego banku państwowego. Zastępca dy- rektora oraz głównego kontrolera skazano na karę śmierci. Pozostałych zaś 15 osób zasądono na kary więzienia od roku do 10 lat.

MOSKWA, 29.XI. (Pat.) W Zapo- rożu zakończył się proces urzędników miejscowego oddziału sowieckiego banku państwowego. Zastępca dy- rektora oraz głównego kontrolera skazano na karę śmierci. Pozostałych zaś 15 osób zasądono na kary więzienia od roku do 10 lat.

Manifestacje studentów w Gandawie.

GANDAWA, 29. XI. (Pat.) Grupa złożona z 500 studentów urządziła na ulicach miasta manifestację przeciwko całkowitej flamandyzacji uniwersytetu. Policja interwenjowała, przyczem doszło do kilku starć. Zkolei zorganizowali demonstrację nacjonalisci flamandzcy.

uniwersytetu. Policja interwenjowała, przyczem doszło do kilku starć. Zkolei zorganizowali demonstrację nacjonalisci flamandzcy.

Starcia pomiędzy studentami a policją.

ATENY, 29. XI. (Pat.) Policja obsadziła uniwersytet, usuwając z niego studentów. Wieczorem przyszło do nowych starć pomiędzy po- licją a studentami w czasie których 4 policjantów, oraz 1 student odniosło lekkie rany. 13 osób aresztowa- no. Spokój został przywrócony.

ATENY, 29. XI. (Pat.) Policja obsadziła uniwersytet, usuwając z niego studentów. Wieczorem przyszło do nowych starć pomiędzy po- licją a studentami w czasie których 4 policjantów, oraz 1 student odniosło lekkie rany. 13 osób aresztowa- no. Spokój został przywrócony.

Od Redakcji.

Numer dzisiejszy wyszedł z druku spóźniony ze względów technicznych, spowodowanych zepsuciem się instalacji świetlnej w drukarni.

W. Sieroszewski opuścił Londyn.

LONDYN, 29.XI. (Pat.) Amba- dor Skirmunt wydal dziś pożegnalne śniadanie dla Wacława Sieroszewskiego, w którym wziął udział Bernard Shaw. Wieczorem Sieroszewski opuścił Londyn, udając się do Paryża.

Międzynarodowa komunikacja policyjna.

WIEDEN, 29.XI. (Pat.) Onegdaj podjęta została pomiędzy Austrią, Niemcami, Polską i Czechosłowacją międzynarodowa iszkrowa komunikacja policyjna. Komunikacja ta ma być rozszerzona na Gdańsk, Szwajcarię, Rumunję i Węgry.

Jaspar nie pojedzie do Paryża.

BRUKSELA, 29.XI. (Pat.) Jaspar, który miał dziś odjechać do Paryża w celu porozumienia się z Briandem w sprawie konferencji haskiej zrezygnował z wyjazdu ze względu na kryzys gabinetowy.

Przesilenie na stanowisku min. oświaty.

TOKJO, 29.XI. (Pat.) Minister oświaty Kobashi podał się do dymisji w związku z zarzutami, jako- by był zamieszany w szereg skandalicznych afer. Kobashi oświadczył, że jest zupełnie bez winy, pragnie jednakże wycofać się z gabinetu, aby nie przysparzać rządowi kłopotu.

Następca Kobashi został miano- wany Tanaka.

Porozumienia nie osiągnięto.

BERLIN, 29. XI. (Pat.) Frakcja niemiecko-narodowa Reichstagu omó- wiła wczoraj na posiedzeniu pouf- nym sprawę głosowania w parla- mencie nad ustawą wolnościową. W toku 7-godzinnych bardzo ożywio- nych debat nie zdołano jednak osiągnąć porozumienia między zwolennikami Hugenberga a grupami umiarkowanymi. Narady frakcji od- roczono zostały do dziś do godziny 12 w południe.

Dokoła bałtyckiej konferencji ekonomicznej.

RYGA, 29.XI. (Tel. wt.). W/g o- statnich wiadomości, opracowano już program litewsko-lotewsko-esto- Ńskiej konferencji ekonomicznej, któ- ra ma się odbyć 7 i 8 grudnia r. b.

Królewska wizyta.

RYZYM, 29.XI. (Pat.) Jak podaje prasa, wizyta, którą złoży para kró- lewska Papieżowi, będzie miała cha- rakter ściśle prywatny.

Projekt nowego kalendarza w ZSRR.

MOSKWA, 29.XI. (Pat.) Rządowa komisja powołana dla wprowadzenia w życie pełnego tygodnia pracy zło- żyła w Radzie Komisarzy Ludowych projekt nowego kalendarza. Nowy kalendarz ustala 5-dniowy tydzień. Rok dzieli się na 72 takie właśnie ty- godnie 5-dniowe. 5 dni rewolucyjnych nie są objęte kalendarzem. Rok zaczy- nia się 1 października. Przypusz- czają, że kalendarz wejdzie w życie już od 1 stycznia 1930 r.

Zakazana kobieta

(Miłość Arabki) W rolach głównych Viktor Varconi i Józef Schildkraut.

ŻYCIE GOSPODARCZE

Przemysł drzewny a aktywizacja bilansu handlowego Polski.

Umieszczony niżej wyjątek referatu p. inż. K. Dudzińskiego, wygłoszonego na Komisji polityki handlowej Izby Przemysłowo-Handlowej w Wilnie, — pod tytułem: „Aktualne zadanie polityki handlu w związku z konferencją gospodarczą z Wielkopolską”. Myśl rzucona przez autora, aczkolwiek następcą szereg zarzutów natury praktycznej, posiada niewątpliwą wartość, jako przyczyn do szerszego omówienia palącej kwestii gospodarczego podniesienia naszych ziem.

Aktywizacja bilansu handlowego Polski może się urzeczywistnić na stałe przez stopniowe uprzemysłowienie ziem Wschodnich od Wileńszczyzny aż po Podkarpacie w dziale produkcji drzewa w granicach planów gospodarstw leśnych państwowych i prywatnych w ten sposób, aby cały nasz surowiec eksportowy obecnie w stanie okrągłym lub w półfabrykach przerabiany był na fabrykaty w krajowych zakładach przemysłowych, istniejących lub mających pobudować się, i w tym stanie eksportowany. Właśnie w dziale produkcji drzewa sprawa ta przedstawia się realnie w pewnym przeciwstawieniu do innych przemysłów, bowiem rynki światowe na fabrykaty drzewne, takie np. jak celuloza, papier, częściowo tektura, dyki i forniry, drewnianka zapalczane, elementy budowlane i stolarkę, skrzynię, paski drzewne, opakowania i beczki z drzewa oraz galanteria drzewna, wreszcie coraz dalej rozwijające się przetwory chemiczne z trocina, opadków drzewnych i karpiny nie znają nadprodukcji i nie nie wskazuje na to, aby kraje posiadające surowiec i nowoczesny przemysł drzewny mogły być narażone w tych dziedzinach produkcji na poważniejsze kryzysy.

Zwracając się do liczbowego materiału w sprawie aktywizowania bilansu handlowego widzimy, iż przeciętna roczna wartość eksportu drewna okrągłego z Polski za lata 1925—1928 wynosiła 172.031.000. Stosunek przeciętnej wartości eksportowanych w tym samym okresie fabrykatów drzewnych do surowca stanowi 8,44. Zużycie surowca na tonnę fabrykatów wynosi przeciętnie dla różnych przemysłów ca. 2, 5 tonny (40% fabrykatów). Przy wywozie więc fabrykatów zamiast surowca po cenach fabrykatów, osiągniętych przeciętnie w eksporcie za lata 1925—1928 otrzymalibyśmy wartość eksportu

172031000. 844 — 584.905.000 czyli o 25
584.905.000 — 172.052.000 - 412.874.000 zł. więcej w bilansie handlowym.

O powstrzymanie nadmierne-go podziału gruntów.

Ministerstwo reform rolnych opracowało przed niedawnym czasem bardzo doniosły projekt, zmierzający do powstrzymania nadmiernego podziału gruntów, zwłaszcza w małych i karłowatych gospodarstwach, co ma miejsce zazwyczaj przy dziedziczeniu gospodarstw przez liczne potomstwo.

Projekt przewiduje wprowadzenie pewnego rodzaju przymusu ubezpieczeniowego na życie dla ojców rodziny, po których śmierci premia ubezpieczeniowa wypłacana byłaby jednemu spadkobiercy na spłatę reszty rodoznstwa.

Projekt ten jest wprost rewolucyjny, gdyż z jednej strony nie dopuszcza do dalszego rozdrabniania gospodarstw rolnych, a z drugiej stworzyłby znaczne kapitały, które możnaby obrócić na podniesienie kultury naszego rolnictwa. Oczekiwania należy w krótkim czasie rozpatrzyć.

Przeciwny stosunek wartości wywiezionych fabrykatów do wywiezionego drzewa półobrobionego za lata 1927—1928 wynosi 3,80, przeciętnie od półfabrykatów do fabrykatów wynosi przeciętnie 1,30 tonny półfabrykatów na tonnę fabrykatów (30 proc. użycia).

Eksportowaliśmy przeciętnie rocznie za lata 1925—1928 półfabrykatów na sumę zł. 246.477.000, przy eksporcie więc fabrykatów zamiast półfabrykatów otrzymalibyśmy sumę po osiągniętych przeciętnych cenach za lata 1925—1928

246477000 380 — 722.177.000
1,30

czyli o 722.177.000 — 246.477.000 — 475.700.000 zł. więcej w bilansie handlowym, a łącznie przy eksporcie fabrykatów zamiast surowca i półfabrykatów otrzymalibyśmy o złotych

412.874.000 + 475.700.000 = 888.574.000 zł. więcej po czynnej stronie bilansu handlowego.

Największe saldo ujemne miało miejsce w roku 1928 i wynosiło 854 miliony złotych. Czynne saldo bilansu może jeszcze wydawnie wzrosnąć dzięki przemysłom przetwórczym trocin, odpadków drzewnych karpiny i opalu, które obecnie idą przeważnie na marnie. Dziś można twierdzić z pewnością, że całość surowca drzewnego, mogącego być użytym na produkcję fabrykatów do eksportu znajduje się już tylko na Wileńszczyźnie po Podkarpacie, a jeżeli inne dzienne Polski drewno eksportują to muszą już uzupełnić ten brak z rezerwy surowca ziem Wschodnich co po uruchomieniu przemysłu budowlanego jeszcze bardziej się wyudatni. Z powyższego widzimy, iż ziemie Wschodnie Rplitej powołane są do aktywizowania na stałe bilansu handlowego Polski i wszelkich dobrodziejstw z tej aktywizacji dla kraju wypływających przez stopniowe nowoczesne uprzemysłowanie produkcji drzewa.

Są to już argumenty stojące na wysokości racji stanu Państwa i wszelkie inne muszą wobec nich ustąpić, szczególnie wobec aktywizacji drzewnej rosyjskiej, przejawiającej się jak dotychczas w masowym wywozie surowca i półfabrykatów.

W sprawie usprawnienia obrotu wewnętrznego zbożem.

Dnia 27 b. m. odbyło się w ministerstwie rolnictwa pod przewodnictwem pana min. Niezabyłowskiego, konferencja z przedstawicielami zjednoczenia zw. spółdzielni rolniczo-handlowych w osobach pp. Rudzińskiego, Raczewskiego, Grzybowski i Zakrzewskiego. W konferencji wzięli udział przedstawiciele Państwa, Banku Rolnego — dyr. Narbutt. Tematem obrad była sprawa ulepszenia organizacji obrotu wewnętrznego zbożem, oraz sprawa włączenia lichwy na wsi. Celem zgłoszenia sytuacji rolniczej został przyznany Zjedn. Zw. Spółdzielni obrotowy w wysokości 2 mil. zł., który przekazany będzie przez P. B. R. Zjednoczenie opracować na projekt zastosowania formy kredytu pod rejestrowy zastaw dla drobnych rolników. Zapowiedziana została możliwość obniżenia oprocentowania, jak również dotychczasowych kosztów udzielania tego kredytu. Dalej Zjednoczenie przedstawia na plan organizacji handlu zbożem przy rozwinięciu działalności spółdzielni rolniczo-handlowych. (Iskra)

MY A SPOŁECZEŃSTWO.

W związku z rozpoczynającym się dziś VIII tygodniem akademiki ze sfery akademickich otrzymujemy następujący artykuł.

Dziś rozpoczyna się „VIII Tydzień Akademika”. Z mgły czasu wysunął on swe oblicze i można już wnioskować, jaki będzie jego przebieg, jakie przybierze formy. My, młodzieży akademicka musimy zadać sobie sprawę, że społeczeństwo zajmuje obecnie wobec nas postawę wyciekającą. W obecnym czasie wzrasta niepomniecznie zainteresowanie młodzieżą akademicką, jej życiem i poczynaniami.

Zainteresowanie to jest zupełnie zrozumiałe. Starsze społeczeństwo pragnie bliżej poznać swych przyszłych towarzyszy pracy i następców na odpowiedzialnych placówkach. To społeczeństwo, które chętnie służy nam kredytem ekonomicznym pragnie do minimum ograniczyć swój kredyt moralny, co może być uskutecznione przez śledzenie wszelkich przejawów życia społecznego akademickiego. Nadszedł więc czas kiedy musimy wyteńczyć wszystkie swe siły, by z tej próby, by z tego egzaminu, jakeimś poddać nas czujne oko społeczeństwa, wyjąć zwycięsko.

My akademicy, i to wszyscy, musimy się starać, by ogół nie tylko dowiedział się o naszych potrzebach, lecz, by widział w nas to, co widzimy i pragnie — nowe, twórcze siły, zaczęły przychodzić, doniosłych poczynających, by mógł obserwować ciągły wzrost i krystalizację tych sił w ogniu pracy i przygotowanie ich do służby ojczyźnie. Wiecej niż z ciekawością, z troską, głęboką śledzą

starsi poczynania młodych obywateli Rzeczypospolitej Akademickiej, których sfera działania niezadługo niepomniecznie się powiększy, a i odpowiedzialność większe przybierze rozmiar.

Nie możemy pozwolić, by społeczeństwo zawiodło się w pokładanych w nas nadziejach, nie możemy nadużyć głębokiego zaufania, jakie ono w stosunku do nas żywi, zaufania, którego wyrazem są ofiary natury ekonomicznej, przed którą, rozumiejąc ich doniosłość dla egzystencji młodzieży akademickiej, społeczeństwo nigdy się nie uchylało i do których znow jest gotowe. Musimy pokazać wszystkim, że nie tylko żyjemy myślą o niedługim jutrze, my wiemy czego o nas oczekuje społeczeństwo — w rozumieniu cięższych na nas doniosłych obowiązków łączy się bez względu na dziełce nas przekonania w realizacji najwyższej idei pracy, która jest naszą spójnią i naszą potęgą.

Do tej pracy wzywa nas komitet „Tygodnia Akademika”, do czynu woła ją wyrazista czernią ubarwione afisze. Staniemy wszyscy na wezwanie z laboratorjów i sal wykładowych, z pracowni i klinik wyległym na ulice brać studującą. Spójrzmy sobie w oczy — my i wy, starzy i młodzi. Musimy się poznać bliżej, zrozumieć i odczuć. Na gruncie wzajemnego zbliżenia spotęguję się łącząca nas nie przyjaźń i zgodne ramie w ramie będziemy budować podwaliny pod potężny gmach Rzeczypospolitej.

J. D. — s. b.

Posiedzenie Ośrodka Neurologicznego.

W dniu 29 b. m. o godzinie 12-iej odbyło się w poradni lekarskiej Mens, (Zeligońskiego 1) poświęcone Ośrodka Neurologicznego, zorganizowanego przez prof. Stan. Władczyko, a będącego pod opieką kliniki neurologicznej. Aktu poświęcenia dokonał ks. proboszcz Kulesza w obecności wojewody Raczewskiego, kuratora Pogorzelskiego, naczelnych Rudzińskiego i Jozca, p. Brokowskiego, oraz grona przedstawicieli świata lekarskiego. Przemówił w krótkich słowach ks. Kulesza, składając nową instytucję życzenia, następnie przemówił prof. Władczyko wyliczając zadania i zakres działania Ośrodka, który składa się obecnie z trzech sekcji: 1) sekcja opieki nad układem nerwowym i zdrowiem psychicznym młodzieży w wieku szkolnym, 2) sekcja psychiatrycznej opieki pozaszpitalnej i 3) sekcja opieki nad nałogowcami różnego typu i rodzaju.

Ośrodek Neurologiczny jest ściśle związany z kliniką neurologiczną U. S. B., z kliniką psychiatryczną z pracownią psychologiczną, zorganizowaną przez magistrat, oraz z zakładem dla upośledzonych dzieci.

W sprawie taryfy związkowej polsko-niemieckiej dla drzewa

Rada Naczelna Związków Drzewnych zdecydowała wystąpić do ministerstwa komunikacji o przedłużenie obecnie obowiązującej taryfy związkowej polsko-niemieckiej dla drzewa, t. j. przy zachowaniu dotychczasowych niskich stawek polskich, przynajmniej do początku przyszłej kampanii (do 1-go września 1930 r.), a to ze względu na niski poziom cen uzyskiwany obecnie za drzewo w Niemczech, jak wogóle ze względu na trudne położenie polskiego przemysłu drzewnego. (Iskra)

Pożyczki meljoracyjne.

Państwowy Bank Rolny wypłacił w roku bieżącym pożyczki meljoracyjnych na sumę, przekraczającą 55 milionów zł., wypłata zaś dalszych rat na poczet pożyczek przy-

Zadaniem Ośrodka neurologicznego będzie nie tylko ustalanie rodzaju zбоezeń w zakresie nerwowym i psychicznym, lecz także współdziałanie z pokrewnymi instytucjami w zakresie zapobiegania (profilaktyki) schorzeniom nerwowym i psychicznym.

Sekcja druga i trzecia są czynne, zaś sekcja opieki nad zdrowiem psychicznym młodzieży szkolnej, zycznie funkcjonować od N-Roku. W ośrodku neurologicznym chorzy będą otrzymywali pomoc leczniczą, krewni zaś wskazówki dotyczące opieki domowej oraz wszelkiego rodzaju informacji. Profesor Władczyko w przemówieniu swem podał wiele interesujących danych o ilości psychicznie chorych w kraju i na Wileńszczyźnie oraz o niewystarczającej liczbie miejsc w szpitalach dla umysłow-chorych.

Pan wojewoda Raczewicz w krótkich słowach złożył życzenia nowej instytucji, której zadaniem będzie również przyczynianie się do zbliżenia pomiędzy ludnością, a ludnią nauki.

W końcu zwołano ambulatoria przez prof. Władczyko udział gościom wyjaśnić.

znanych i zapromesowanych, wyrazi się w sumie około 30 mil. zł.; ponadto bank posiada złożeń o kredyt meljoracyjny na sumę przeszło 4 mil. zł.

Dotychczasowe znaczenie akcji meljoracyjnej dla rozwoju rolnictwa, Państwowy Bank Rolny dąży do możliwie najszerzego uwzględnienia zgłoszeń o nowe pożyczki. Biorąc jednak pod uwagę już wydane zobowiązania i przyjęte zgłoszenia, oraz licząc się z istniejącymi możliwościami lokowania obligacji, jak również z technicznymi możliwościami, bank zaliczając będzie w roku 1930, przedewszystkiem już posiadane zgłoszenia, co wymaga wypłacenia pożyczek na kwotę równą emisji roku bieżącego.

Wobec powyższego Państwowy Bank Rolny podaje do wiadomości, iż z dniem 1 grudnia, aż do odwołania przestaje przyjmować nowe zgłoszenia o pożyczki meljoracyjne, nie chcąc narazić interesantów na podejmowanie starań, które w najbliższym okresie nie będą mogły być zrealizowane.

na eksport. Ostatnio rząd francuski przeszedł na wyspę owce i konie europejskie z dobrym wynikiem.

Prócz plodów ziemi znajdują się i kopaliny: grafit i złoto (w niewielkich ilościach), żelazo, miedź i cyna, nafta, węgiel i drogie kamienie, na brzegach rosną koralie, a połowem perł jest rajem rzecze 70 tys. ludzi. Stolica kraju Tananariwa posiada wszystkie urządzenia europejskie, jest pięknie, dużym miastem, o białych pałacach i ożywionym ruchu ulicznym i handlowym. Ma 70 tys. mieszkańców. Europejczyków na Madagaskarze jest do 10 tys. są to przeważnie Francuzi, w połowie hodowcy bydła i rolnicy, plantatorzy, w połowie kupcy i wojskowi, oraz urzędnicy. Francja zajęła tę wyspę ostatecznie w 1895 roku, nie bez walki, zwłaszcza między Howami bronili długi występ niepodległości, dziś stanowią oni niespokojny, ale najlepszy element wojsk kolonialnych. Francuzi zastali na wyspie dość wysoką kulturę: budowane z cegły i drzewa domy, starymi hodowlę bydła, uprawy ryżu, kawy, kukurydzy; tubylcy mieli flotylę handlową, którą rozwolili swe towary, mieli pewne dość rozwinięte zarządzenia administracyjne. Byli oddania chrześcijanami, dzięki misjonarzom przeważnie francuskim. Wsławił się tam też jezuita polski, ojciec Bazyli, opieką nad trędowatymi, z którymi życie spędził.

Złemi stronami wyspy jest brak dobrej wody do picia, stąd febrę i gorączki, zwłaszcza śmiertelne w porze

„Oszczęda ten, kto kupuje dobry krajowy towar i nie przepłaca”
Polska Składnica Galanterijna
WYTWÓRNIA POŃCZOCZ, SKARPET I REKAWICZEK
FRANCISZEK FRLICZKA
Telefon 6-46. — Wilno — ul. Zamkowa Nr 9.
Najtańsze źródło kupna nici, pończoch, skarpet i bielizny.

Z działalności Wileńskiej Grupy Regionalnej B. B. W. R.

Interwencja pośta Jana Piłsudskiego u p. Kuratora Pogorzelskiego.

Prezes Grupy pośta Jan Piłsudski w tych dniach interwenjował u p. Kuratora Pogorzelskiego w sprawie przyjęcia do szkół powszechnych większej ilości nauczycieli kontraktowych. Odpowiedni wniosek został już przez p. Kuratora przesłany do Ministerstwa, spodziewać się przeto należy, iż w najbliższym okresie kilkadziesiąt szkół powszechnych na Wileńszczyźnie uzyska nowe siły nauczycielskie z pól dotychczas nieznanych teren b. nauczycieli nieetatowych.

Zebrań meźów zaufania i sympatyków BBWR. w Ili.

W Ili pow. wilejskiej, odbyło się pod przewodnictwem p. A. Suchockiego w dniu 26 b. m. zebrań meźów zaufania i sympatyków BBWR. z całej gminy. Po wysłuchaniu referatu o sytuacji obecnej zgromadzenie powołało rezolucje, domagając się uchwalenia zmiany Konstytucji przez Sejm według projektu, zgłoszonego przez Blok Bezpартyjny.

Zgromadzenie kolejowców.

Dnia 27 b. m. odbyło się w lokalu Zw. Urz. Kolejowych w Wil-

nie zgromadzenie kolejowców, tak członków Związku, jak i przedstawicieli ugrupowań opozycyjnych, na którym pos. M. Kościalkowski wygłosił świetne przemówienie o bieżącej sytuacji politycznej, przyjęte hucznymi oklaskami. Po przemówieniu prelegent odpowiedział na zapytania, przyciem w jasny i przekonujący sposób rozprawił się z demagogią przeciwników z prawa i z lewa, zyskując całkowite i gorące uznanie zgromadzonych. Czując zupełną pewną porażkę, przywódca cekawistów p. Stążowski z zawczasu umknął z zebrań, pozostawiając na pastwę losu swego zastępcę p. Kurana, który też otrzymał zasłużoną odprawę. Kolejowcy dziękowali pos. Kościalkowskiemu gorąco za informacje i prośili go o przybycie na następne zgromadzenie w grudniu.

Zebrań organizacyjnych Stanu Średniego.

W lokalu przy ul. Zawalnej 1 odbyło się pod przewodnictwem p. E. Jutkiewicza zebranie organizacyjne Stanu Średniego, urządzone przez Komitet Tymczasowy, na którym doskonale przemówienie wygłosił pos. Ildzikowski z Warszawy, członek Rady Naczelnej Zjednoczenia Stanu Średniego. Na zebaniu tem wybrano też delegatów na II Mięszczański Kongres do Warszawy.

Dziś, dnia 30 listopada 1929 r., o godzinie 8 wiecz., w salonych
KASYNA GARNIZONOWEGO odbędzie się

„Czarna Kawa”

VIII Tygodnia Akademika.

Zaproszenia u pań gospodyn honorowych. Dla Akademików karty wstępu po 3 zł. przy wejściu.

Stosunki litewsko-lotewskie.

RYGA, 29. XI. (Tel. własny). Po-seł lotewski w Litwie p. Lepinz przybył do Rygi, aby m. in. złożyć rządowi sprawozdanie w sprawie aktualnych kwestii dotyczących stosunków litewsko-lotewskich. Przedewszystkiem figuruje w sprawozdaniu sprawa układu handlowego, co do którego w lotewskich kołach politycznych panuje wielkie zainteresowanie.

Na zapytanie przedstawiciela „Elty”, w jakim stanie znajduje się ta kwestja obecnie, p. minister Lepinz oświadczył, iż nic konkretnego tymczasem nie może powiedzieć.

Henderson interesuje się losem mniejszości niemieckiej w Łotwie.

W Izbie Gmin zwrócono się do angielskiego ministra spraw zagranicznych Hendersona z zapytaniem, czy zwróci uwagę na przesładowania mniejszości niemieckiej w Łotwie i czy poruszy o tę kwestję na przyszłym zgromadzeniu Rady Ligi Narodów.

Henderson odparł, iż jeśli się ma tu na względzie niedawno przyjętą

ustawę, na mocy której pozbawia się b. landwerzistów prawa na uzyskanie ziemi, to jeśli ta ustawa istotnie przeczy zasadom układu o mniejszościach, tedy nie wątpi on, że do Rady Ligi Narodów zostanie złożone odpowiednie oświadczenie i że on, jako członek Rady, poważnie zajmie się tą sprawą.

Podróz oficerów lotewskich do Polski nie może mieć ujemnego wpływu, gdyż nosi charakter techniczny i z polityką nie wspólnego ma.

huraganów, trzęsienia ziemi też są tam rzeczą dość pospolitą. Bogactwa mineralne niedość wyzyskane są ogromnie.

Fauna miejscowa bardzo specjalna i bogata: płazy, zebu, leopardy, szakale, cudne ptaki: kolibri i papugi, znajdują tu się również koszenilla, jedwabniki, pszczoły, mnóstwo ryb, ale i krokodyle, bardzo duże, oraz węże do 5 mtr. długości. Na półwyspie połowią wieloryby.

Ludność to mieszanina rozmaitych plemion azjatyckich i afrykańskich, do 20 narzeczy i plemion o różnych nawozach i rozmaitym charakterze postaci i psychiki, zamieszkuje ten mały świat pełen rozmaitości. Wyznaniem ich o ile nie są chrześcijanami to rozmaite przysady i okrutne praktyki np. próba trucizny. Howasi byli panami wyspy, potem w VII w. zajęli ją częściowo Arabowie, Portugalczycy w XVI w. robili próby kolonizacji, ale dopiero Francuzi w XVII w. objęli ją w posiadanie pod nazwą wyspy Del-fina. Interesami temi zajmowała się kampanja Indj Wsch. Po szeregu walk i wstrzymaniu Francuzów przez tubylców, w cz. restauracji w XIX w. wyspa przeszła w ręce Anglików i wtedy zdobyła pewną niezależność, zwłaszcza za krwawych rządów królów Ranavallo. Wskutek walk wewnętrznych, ród panujący upadł i znów Francuzi opanowali wyspę.

Jednym z zdobywców Madagaskaru, był słynny awanturnik, niewybliwna dotąd w zupełności postać, bariński konfederat hr. Maurycy Be-

niowski, którego częściowo przycydy niesamowite istotnie, ujął powiesciowo W. Sieroszewski, opisując tylko jego pobyt i ucieczkę z Kamezatki i podróz wśród wysp na półwyspie chińskich. A warty był skusici o opracowanie całego życia jednego z najdziwniejszych ludzi swej epoki o przynależących do różnorodnych, że jego pamiętniki były nieraz kwestjonowane, a nie są zbadane wyczerpująco. Najbardziej rzeczowym studjum jest szkic B. Jaroszewskiej w Ateumum 1894 r. streszczający dzieło Dr. Janko. Gudzoziemcy bowiem więcej niż historyk i romantyk, zamieszkuje ten mały świat pełen rozmaitości. Wyznaniem ich o ile nie są chrześcijanami to rozmaite przysady i okrutne praktyki np. próba trucizny. Howasi byli panami wyspy, potem w VII w. zajęli ją częściowo Arabowie, Portugalczycy w XVI w. robili próby kolonizacji, ale dopiero Francuzi w XVII w. objęli ją w posiadanie pod nazwą wyspy Del-fina. Interesami temi zajmowała się kampanja Indj Wsch. Po szeregu walk i wstrzymaniu Francuzów przez tubylców, w cz. restauracji w XIX w. wyspa przeszła w ręce Anglików i wtedy zdobyła pewną niezależność, zwłaszcza za krwawych rządów królów Ranavallo. Wskutek walk wewnętrznych, ród panujący upadł i znów Francuzi opanowali wyspę.

Jednym z zdobywców Madagaskaru, był słynny awanturnik, niewybliwna dotąd w zupełności postać, bariński konfederat hr. Maurycy Be-

Gdzie pieprz rośnie.

Czemu nie mamy własnych kolonij? Takby było przyjemnie jeść własny ryż, posypany własnym pieprzem i cynamonem polskim! Co prawda nie jeden produkt egzotyczny uprawiany jest rękami polskiego robotnika lub farmera-kolonisty. Ale coż nam z tego? Musimy za to płacić obcym państwom. I jakichby szczęśliwych dało upust rozmaitym metóm i fermentom w kraju psującym ład i porządek! Dziś emigrować wolno tylko ludziom zdrowym, silnym, mającym odpowiednie wiadomości praktyczne. Żadne rządy nie chcą, i słusznie, pozwalać na wlewanie się do swoich państw niepotrzebne balastu wykołocińców. A tumanami zamkniętych w więzieniach zbrodniarzy, na których trzeba grubych murów i tyle strażni! Jakby się im przydała jakaś Nowa Kaledonia czy inna Djabelska Wyspa. Względnej swobodzie, na łonie natury i przy pracy na roli, wracając ludzie do równowagi, i rzec do dowiedzenia, z takich wyrzutków społeczeństwa tworzy się zastęp dzielnych kolonistów. Tak się dzieje w francuskich i belgijskich kolonjach. A my niestety nie mamy takiego, mimo, że np. w Afryce są jeszcze duże obszary „niczyje” nie objęte nawet protektoratem żadnego europejskiego państwa. Jakoś nigdy nie byliśmy praktyczni. W czasie Polskiej Emigracji po 31 roku walkował się po zebraniach i gazetach projekt objęcia w posiadanie dzwien-

nych terenów Nowej Gwinej, ktoś tam dawał na to milion franków, sił i ludzi było aż nadmiar. I cóż? Projekt pozostał na papierze, a Niemcy i Anglij zagospodarowali się tam na dobre.

Ba, wcześniej jeszcze nie kto inny jak Polak, hr. Maurycy Beniowski, zdobywał (dla Francji) piękną wyspę Madagaskar. A przecież mógł ją zdobyć dla Polski. Jeszcze był czas po tem. Zatrzymajmy do tego urasgo za kąpią, zwłaszcza w słotne i ciemne dni listopadowe, dobrze zrobi zanurzyć się w podzwrotnikowe, a jednak ożywcem tchnieniem morza odszwarzone powietrze afrykańskiej wyspy.

Leży ona na 400 kilometrów od południowo-wschodniego wybrzeża Afryki, oddzielona od niej kanałem Mozambickim, między 12—26 równoleżnikami i liczy 587.700 km. kw. (Polska — 386.634), cała składa się z płaskowzgórzy dochodzących do 1.400 mtr. są zresztą i góry o przeszło 2000 mtr. wysokości, portów naturaln. niema mimo że są zatoki, ale skały koralowe utrudniają żegluga. W niskich swych częściach Madagaskar ma klimat tropikalny i niezbyt zdrowy, ale na wyższych znośny i dla Europejczyków odpowiedni. Spotykamy tu roślinność i faunę w najstarszych na świecie okazach, dzwiczę lasy, obszary o charakterze krzewiasto-stepowym. Mimo że Madagaskar leży blisko kontynentu Afryki, ludność ma mieszaną, nie mu-

WIEŚCI I OBRAZKI Z KRAJU

Pożyteczna praca.

+ ZABOŁOCIE. W zapadłym kącie gminy Iużeczkiej, powiatu dziśnieńskiego znajduje się wieś Zabołocie. Jest to niewielka wieś, spokojującej zakłóca dźwięki ucieszającej od szkoły. Szkoła w Zabołociu powstała rok temu, a już dzisiaj widoczne są rezultaty jej działalności.

Obecna nauczycielka p. Włodarczykówna zorganizowała kurs wieczorowy dla analfabetów. Młodzież nie umiejąca czytać i pisać chętnie garnie się na kurs, chcąc zdobyć wiedzę.

25 listopada odbył się tam odczyt z przeżyciami. Ludzi zebrali się taka moc, że sala szkolna nie mogła wszystkich pomieścić. Ogromnie ludzi zajmowały występnie przeżycia. Wychodzili z odczytu bardzo zadowoleni i prosili o podobne odczyty na przyszłość.

+ **Łuczajka.** Na granicy gminy Iużeczkiej i zaleskiej leży wieś Łuczajka (gm. Iużeczka). Mieszkance nauczycielstwo, chcą prowadzić prace

społeczną zorganizowała kurs kroju, sycia i haftu dla dziewcząt, uzupełniony wykładami języka polskiego i rachunków, oraz kurs wieczorowy ogólnoszkolny dla chłopców.

Kursy zostały zorganizowane bezpośrednio po odczycie z przeżyciami.

+ **Ługi.** Jedną z bardziej nieświadomych wieś jest wieś Ługi, gm. Iużeczka, pow. dziśnieński. Do dziś jeszcze ludność nie może zrozumieć języka polskiego, więc praca oświatowa natrafia na ludność, hamującą normalny rozwój. Wszelkie imprezy kulturalne nie mają z tego względu powodzenia.

Chcą stan ten usunąć p. Janina Ziarczanka zorganizowała t. zw. wieczornice, na których poznajemy zebrań z legendami Wileńszczyzny, a potem będzie podawać legendy z całej Polski.

Wstępem do tych prac był odczyt 26 listopada z przeżyciami.

Wł. M.

Zagadka śmierci por. Staszaka wyjaśnia się.

Aresztowanie kobiety podejrzanej o zbrodnię otrucia zmarłego.

W sprawie przyczyn zgonu porucznika Staszaka nastąpił zasadniczy zwrot. Pierwotne przypuszczenia, że zmarł on na udar serca upadły, bowiem zaszły pewne okoliczności. Stwierdzając, że został on otruty. Sekcja zwłok zarówno jak i oględziny miejsc, gdzie Staszaka znalazł, martwego potwierdzają te przypuszczenia.

W trakcie dochodzenia ustalono, że wchodził tu w grę kobieta, która miała otruci zmarłego.

Podejrzana aresztowano, lecz na-

razie nie przypisano jej ona do jakiegokolwiek udziału w tej zbrodni.

Będąc wysoce podniecona nocą wczorajszą aresztowana usiłowała targnąć się na życie, zażywając jakiejś trucizny wobec czego zaszła potrzeba odwiezienia denatki do szpitala, skąd po stwierdzeniu, że stan nie jest groźny aresztowaną przewieziono do aresztu.

Ze względu na toczącej się śledztwo bliższych szczegółów narazie podać nie możemy.

KRONIKA

Dziś: Andrzejka Apost.
Jutro: Elgujsza B. W.
Wschód słońca — g. 7 m. 9
Zachód — „g. 15 m. 36

Sobota 30 Listopada

Sprostowanie Zakładu Meteorologicznego U. S. B. z dnia 29 XI — 1926 roku.
Ciśnienie średnie w milimetrach: 764
Temperatura średnia: + 3 C°
Opady w milimetrach: —
Wiatr: południowy.
Uwagi: pochmurno, mgła.
Minimum: + 2
Maximum: + 5
Tendencja barometr.: spadek ciśnienia.

UNIWERSYTECKA

— Promocje. W sobotę dnia 30 b. m. o g. 13-ej w Auli Kolumnowej Uniwersytetu odbędą się promocje na doktora wszczęchno lekarskich następujących osób: Mojżesza Segala, Abrama Norkina, Ludwika Szermana.
Wstęp wolny.

SPRAWY AKADEMICKIE

— 10-lecie Bratniej Pomocy Polskiej Młodzieży Akademickiej Uniwersytetu Stefana Batorowego w Wilnie. Program uroczystości 10-lecia podany do ogólnej wiadomości w jednym z poprzednich numerów nie uległ zmianie. Wstęp na Uroczystą Akademię w Sali Śniadeckich U. S. B. za okazaniem zaproszeń albo legitymacji uniwersyteckich. Osoby, które z tych czy innych względów dotychczas zaproszeń nie otrzymały, a życząc udział w powyższych uroczystościach, chcące laskawie zgłosić chęć udziału telefonicznie (tel. 7-70) w dni 1.—3 po poł. i 7—9 wiecz. podając imię, nazwisko i adres.

Z POCZTY

— Poświęcenie sztandaru pocztowego Zw. P. W. i W. F. W. niedziela 1 grudnia r. b. pod protektoratem p. ministra P. i T. Ignacego Boernera odbędzie się uroczystość poświęcenia sztandaru pocztowego Związku P. W. i W. F. W.

Po powitaniu na dworcu przybywających na tę uroczystość p. ministra P. i T. oraz gości, o godz. 10.45 odbędzie się w kościele garnizonowym Msza Św. i poświęcenie sztandaru. Poświęcenia dokona ks. biskup Bandurski. Po ceremonii która zwoził oddział p. w. pod protektorat p. ministra P. i T. Ignacego Boernera odbędzie się uroczystość poświęcenia sztandaru pocztowego Związku P. W. i W. F. W.

SPRAWY BIAŁORUSKIE

— Uroczysta Akademia z powodu 400-lecia ogłoszenia „Statutu Litewskiego”. W dniu dzisiejszym t. j. 30 b. m. w sali Gimnazjum Białoruskiego (Ostrobramska 9) odbędzie się Uroczysta Akademia z powodu przypadającej 400-lecie rocznicy ogłoszenia „Statutu Litewskiego”.

Akademię zgasi słowem wstępem p. A. Trebka, poczem nastąpią trzy odczyty, poświęcone „Statutowi Litewskiemu” z punktu widzenia historycznego, prawnego i językowego, a mianowicie: „Statut Wielkiego Księstwa Litewskiego na tle ewolucji stosunków społecznych Białorusi” — wygłosi p. A. Luczkiewicz; 2) „Statut Litewski jako pomnik białoruskiej prawdy” — wygłosi p. A. Zeniuk i wreszcie 3) „Język Statutu Litewskiego”, wygłosi dr. J. Stankiewicz. Zaproszenia na obchód wysłane nie będą. Kartki wstępu można nabyć bezpośrednio przy wejściu. Początek o godz. 19-ej punktualnie.

— **Kuchnia „Kalendarza Białoruskiego”** W dniu 28 b. m. został skonfiskowany „Kalendarz Białoruski” (blok) Towarzystwa Białoruskiej Szkoły na rok 1930.

ZE ZWIĄZKÓW I STOWARZYSZEŃ

— Zarząd Kola b. wychowanków gimn. Czałkiewicza zawiadamia, że w dniu 1 grudnia 1929 r. punktualnie o godz. 15 w lokalu Gimnazjum, odbędzie się walne zebranie członków Kola według następującego porządku: 1) Załatwienie; 2) Przyjęcie nowych członków; 3) Wybór prezidium zebrania; 4) Sprawozdanie Zarządu i Komisji Rewizyjnej; 5) Wybory nowych władz Kola na 1929-30 rok. 6) Wolne wnioski; 7) Otwarcie Ogniska uczniów Gimnazjum które nastąpi o godz. 17-ej punktualnie.

— **Na gwiazdkę dla żołnierzy.** W związku z zbliżającym się świętami Bożego Narodzenia — Polski Biały Krzyż podjęła energiczne akcje propagandową w kierunku zbierania podarunków na gwiazdkę dla żołnierzy. Wszelkie na ten cel ofiary przyjmowane są w Zarządzie P. P. B. w Wilnie.

— **Zjazd delegatów O. Z. L. P.** W dniu 24 b. m. w lokalu Z. O. W. odbył się zjazd delegatów Okręgowego Związku Legionistów Polskich w Wilnie na którym dokonano zostały wybory na rok 1930 do Związku Okręgowego w osobach:
Inż. Jul. Borek-Borecki, Władysław Kamiński, Eug. Kozłowski, Przegalicki, Gierecz Stanisław, Wysocki Stanisław, Gizbert Studnicki, Wacław Walczykowski, Rzepiela Józef, Karczmarek Bol., Mazur, Z. Pawowski, Jastrzębski. — **Sad koleżeńskich:** Młodkowsk, prof. Jankowski, adw. Olechnowicz. — **Kom. Rew.:** Sobceki Jan, Boniecki, Lamiński.

— **Zjazd delegatów** członków do Zw. Okręgowego został ukształtowany Wydział Wykonawczy w składzie następującym: Prezes J. Borek-Borecki, wiceprez. E. Kozłowski, sekretarz J. Karczmarek, skarbnik S. Giecwicz, kierownik bratniej pomocy E. Kozłowski. Kierownik działu organizacyjno-ekonomicznego — W. Kamiński. Kierownik działu kulturalno-oświatowego — W. Stadnicki.

— **Zjazd delegatów** ustalili następującą резолюcję:
I. Okręgowy Zjazd Delegatów Zw. Legionistów, zebrały w Wilnie dn. 24 listopada składał hołd Najdosłowniejszemu Panu Prezydentowi Rzeczypospolitej Profesorowi Ignacemu Mościckiemu, wyrażając radość, że pod jego kierownictwem Państwo Polskie rozwija się i dochodzi do mocarstwowego znaczenia.

II. Wodźowi Narodu i Armii Pierwszemu Marszałkowi Polski Józefowi Piłsudskiemu, legionisi zebrały na okręgowym zjeździe delegatów w Wilnie, dn. 24 listopada 1929 roku służący uroczystie niezapomnianą wiarę żołnierską, oraz gotowość do dalszej niustanniej służby pod Jego rozkazami w wielkim dziele budowy mocarstwowego Państwa.

III. Okręgowy zjazd delegatów dnia 24 listopada 1929 składa najgorętsze podziękowanie i uznaje Prezesowi Zarządu Głównego i B. W. R. pułkownikowi Waleremu Ślawkowi za jego ofiarną pracę państwową w myśl wskazań Marszałka Józefa Piłsudskiego.

MIEJSKA

— **Budowa Ośrodka Zdrowia.** Aktualna obecnie sprawa, budowy w Wilnie Ośrodka Zdrowia, będzie przedmiotem rozważań najbliższego posiedzenia miejskiej komisji sanitarno- higienicznej. W tym celu wyznaczone zostało na dzień 3-go grudnia b. r. Magistrat m. Wilna zamierzają na cel ten wstąpić do preliminarza budżetowego na rok 1930-31 sumę 75.000 zł. Jak wiadomo, wielce pomocną będzie przy budowie ośrodka fundacja rockefellerowska, która została miastu przyznana. Część tej fundacji została już przekazana.

Ośrodek Zdrowia będzie wybudowany przy zbiegu ul. Książkowskiej i zaul. Kucharskiej i będzie miał w pierwszym rzędzie na celu propagandę kultury zdrowia oraz prowadzenie akcji zapobiegawczej w dziedzinie panujących chorób.

— **Gwiazdka dla najmłodszych.** Magistrat m. Wilna na posiedzeniu wczorajszym postanowił wyasygnować 2.800 zł. na urządzenie gwiazdki w dniu Bożego Narodzenia w szkołach powszechnych m. Wilna.

— **Nowa ochrona zdrowia.** Staraniem Związku Pracy Obywatelskiej Kobiet uchwalono postanowienie wkrótce nowa ochrona zdrowia przy ul. Suchoz. 75

Magistrat m. Wilna na posiedzeniu wczorajszym postanowił przyjąć z pomocą Związku przez asygnowanie 1000 zł. na cele organizacyjne.

WOJSKOWA

— **Zakupy koni dla wojska.** Komisja Remontowa Nr. 1 (Warszawska) zakupować będzie w m-cu grudnia b. r. konie dla wojska w następujących miejscowościach województwa wileńskiego: dnia 6 i 7 grudnia w Władach, pow. brasławski, dnia 9 grudnia w Głębokim pow. dziśnieński, dnia 11 grudnia w Oszmień pow. oszmieński i dnia 12 grudnia w Wilnie, na rynku Kalwaryjskim

— **Uwaga mężczyznom urodzonym w roku 1909-1911.** Z dniem dzisiejszym upływa ostatni termin rejestracji mężczyzn urodzonych w roku 1909-1911. Po upływie tego terminu opieszalsi poborowych czekają wysokie kary administracyjne.

Rejestracji dokonuje referat wojskowy magistratu m. Wilna.

— **99-ta rocznica powstania listopadowego.** Wczoraj ku czczeniu 99-tej rocznicy wybuchu powstania listopadowego w kościele garnizonowym św. Ignacego odbyło się uroczyste nabożeństwo, w którym udział wzięli przedstawiciele władz państwowych i wojskowych z wojewódzkiego Rzecznictwem prezydentem miasta Folejwskim i gen. Krok-Paszkowski na czele. Na nabożeństwie reprezentowane były wszystkie oddziały wojskowe garnizonu wileńskiego.

Celebrował nabożeństwo oraz wygłosił orędzie okolicznościowe kapłan wojskowy ks. Śledziwski.

W godzinach popołudniowych w wszystkich oddziałach garnizonu wileńskiego odbyły się dla żołnierzy pogadanki na temat powstania listopadowego.

Dodatkowe posiedzenie Komisji Poborowej. Na dzień 11 grudnia wyznaczone zostało dodatkowe posiedzenie Komisji Poborowej. Mają na niej stawiać się wszyscy mężczyźni stale zamieszkali na terenie m. Wilna, którzy z jakiegokolwiek bądź powodów w przepisowym terminie na Komisję nie zgłosili się.

— **Komisja urzędować** będzie w lokalu przy ul. Bazylijskiej 2.

LITERACKA

— **Druga niedziela Ksmeralna** jutro 1-go grudnia o godz. 20.30 w Związku Literatów

sa Okr. Urzędu Ziemińskiego, wyczerpli przedstawiciel Pow. Kom. Nad. w Wilejce p. Feliks Białoskórski, 9 aktów nadawczych osadnikom wojskowym — wyjaśniając, iż pozostałe jeszcze do wydania akty nadawcze wręczone zostaną osadnikom na najbliższym walnym zebraniu.

Przez akklamację i wśród entuzjastycznych oklasków, przyjęto następujący wniosek:

„Walny Zjazd Osadników pow. Molodeczańskiego, obradujący w dniu 17 listopada 1929 roku, składa ministerstwu spraw wojсковых żołnierskich podziękowanie, za delegowanie na nasz teren swego przedstawiciela p. kpt. Tyrankiewicza, który z należytym zrozumieniem przychodził nam zawsze z pomocą, otaczając nas w każdej chwili ojcowską opieką.

Jednocześnie składa Walny Zjazd Osadników przedstawicielowi M. S. Wojsk. p. kapitanowi Tyrankiewiczowi wyrazy podziękowania i pełnego uznania za jego oświatową pracę dla osadnictwa wojskowego.”

Przed zakończeniem Zjazdu przemawiali jeszcze pp. starosta Tramecourt i poseł Kamiński, którzy w serdecznych słowach życzyli wszystkim zebrany dalszej owocnej pracy w utrwaleniu potęgi Rzeczypospolitej.

Słowa te pochwycone zostały przez zebranych, którzy wśród gorących oklasków wzniesli okrzyk na cześć sterników mary państwowych.

— **Hel. Romer.**

— **Uteczka aresztanta.** Z aresztu policyjnego w Iwju zbiegł więzień kryminalny Konstyst Borko. Pościg za zbiegiem nie dał rezultatów.

Okręgowy Zjazd Delegatów w Wilnie, dnia 24 listopada piętnuje jak najenergiczniej akcje opozycji, zmierzając do zmniejszenia autorytetu Komendanta Józefa Piłsudskiego wśród najszerszych warstw społeczeństwa i tych posłów i przywódców partyjnych, osmielających się atakować osobę Budowniczo Polski. Zebranie wyzwa wszystkich członków do akcji przeciwdziałającej jak najbardziej intensywniej.

— **Zawładnięcie** Zarząd Towarzystwa P. Z. P. dziękując serdecznie firmie B. Strall za bezinteresowne udzielenie lokalu na zabawę w dniu 28 b. m. Paniom ze Zw. Pracy Obyw. Kobiet za urządzenie zbiórki na Schronisko dla dzieci im. Marszałka Piłsudskiego, Zespołowi Muzyków z p. dyr. Henrykiem Wynemem na czele za laskawą gratisowe przedłużenie muzyki oraz gościom tego wieczoru za poparcie imprezy, która przyniosła czystego zysku 327 zł. 43 gr. na potrzeby sierot.

— **Ognisko Kolejowe.** 30 listopada i 1 grudnia odbędą się przedstawienia teatralne: 1. „Majski i czeladnik” komedia obyczajowa w 2-ach aktach J. Korzeniowskiego. 2. „Zagłoba swatem” epizod sceniczny w 1-ym akcie w te trojgłosy H. Sienkiewicza w opracowaniu Popławskiego. Początek przedstawień o godz. 20-ej. Wstęp 50 gr. i 1 zł.

— **Niedziela 1-go grudnia** o godz. 18-ej odbędzie się odczyt p. Władysława Arcimowicza na temat „350-lecie U. S. B.”. Wstęp wolny.

ZEBRANIA I ODCZYT

— **Posiedzenie Sekcji Wil. Tow. Otolaryngologicznego.** W niedzielę dnia 1 grudnia r. b. o godz. 10.30 w lokalu Kliniki Otolaryngologicznej U. S. B. na Antokułu odbędzie się posiedzenie Sekcji Wileńskiej Towarzystwa Otolaryngologicznego z następującym porządkiem dziennym: 1) Odczytanie protokołu z poprzedniego posiedzenia; 2) Północny chorych; 3) Dr. Lewand: W sprawie postępowania w przypadkach głębszych ropni otokomigdałkowych.

— **Z-Twa Przyjaciół Nauk.** Dnia 2-go grudnia r. b. w poniedziałek o godz. 7 wiecz. w gmachu T. P. N. przy ul. Lelewela 8 odbędzie się posiedzenie miesięczne, na którym dziekan wydz. mat.-przyrodn. U. S. B. prof. B. Rydzewski wygłosi odczyt „Problemy geologii Litwy historycznej”. Na posiedzenie Tożarząd zaprasza wszystkich członków Towarzystwa. Goście miłi widziani.

— **Odczyt w Seminarjum Matematycznym.** W niedzielę o godz. 12 w lokalu Seminarjum Matematycznego zostanie wygłoszony przez prof. W. Grądzkiego dalszy ciąg referatu p. „O zagadnięciu biharmonicznym”.

— **Doroczne Walne Zebranie Stowarzyszenia Lekarzy Polaków** odbędzie się w dniu 30 listopada b. r. w lokalu Wil. Tow. Lekarskiego (Zamkowa 24) o godz. 19.30 w 1 terminie i o godz. 20 w 2 terminie.

Na porządku dziennym: Sprawozdanie z konferencji Izby Lekarskiej w Warszawie, Sprawozdanie ustępującego Zarządu i Rady oraz wybory Władz St-nia na rok 1930.

ZABAWY

— **Uwagę wszystkich Sybiraków w Wilnie.** W dniu 30 b. m. w sobotę przy ul. Żabowej 1, urzadzą zabawę Okr. Związek Sybiraków, która poprzedzą recytacje artystów teatrów wileńskich, oraz przy współudziale solistów, odbędzie się w północnej, nocnych godzinach wesoły koncert, w program którego wchodzi piosenki, tańce i meloklamacje. Poczem nastąpi szereg pomyślnych niespodzianek, co pelen tradycji wieczor Andrzejowy urzadzają do maximum możliwości. Cała impreza zapowiada się imponująco, gdyż lokal jest specjalnie udekorowany i powiększony.

— **Udział w recytacjach i koncertach** przyjmują pp. G. Belan, Beniarowicz, Z. Plejewska, Winiogardka, Olszewski i Argemana. Przy fortepianie p. Szczępański.

— **„Czarna Kawa” VIII Tego dnia Akad.** Dnia 30 listopada o godz. 8 wiecz. w salach Kasyna Garnizonowego odbędzie się „Czarna Kawa” VIII Tego dnia Akademika. Zaproszenia u pań gospodyń honorowych Karty wstępu dla akademików 3 zł. przy wejściu.

— **Dzień ostatnia Sobótka** przed Adwentem w Kole Pol. Mac. Szek. im. T. Kościuszki w Turglielska 12 z programem: przedstawienie „Stryj z Janową” w 1-ym akcie, dwa koncerty i tańce. Początek o godz. 7 wiecz. W niedzielę o godz. 7 wiecz. będzie wygłoszony odczyt na temat „Powstanie listopadowe” z obrazami świetlnymi. Na odczyt wstęp bezpłatny.

— **Zarząd Związku Organizacji Wojskow.** powiadamia swych członków, iż w dniu 30 listopada o godz. 20-ej odbędzie się w lokalu Związku przy ul. Uniwersyteckiej 6, zabawa towarzysko-rodzinną, przedstawianiem amatorskich i odczyt. Podczas zabawy będzie przegrany orkiestra dęta. Bufet na miejscu. Na zabawę mogą być przez członków wprowadzeni i nieczłonkowie.

RÓŻNE

— **Ciekawy sposób przyrządzania kapusty kiszonej.** Władze sanitarne sporządziły ostatnio ciekawy protokół karny na jedno z przedsiębiorstw kapusty kiszonej (końska 26), gdzie stwierdzono rozbrajające uproszczenie systemu robót. Oto licznie zatrudnione w tem przedsiębiorstwie robotnice dla ułatwienia sobie zabawy uložoną w kadzie ka pustą udeptywać nogami obuwni w codziennie noszone obuwi.

I pomysły, że za wszystko to musi płacić biedny konsument.

DO SPOLECZEŃSTWA

Syn weterana 63 r., w starszym wieku, bez środków do życia, żona nieuleczalnie chorego, proszą o jakiegokolwiek pomocy materialną. Ofiary pieniężne i w naturze przysyłać Administracja „Kurjera Wileńskiego”, ul. Jagiellońska 3. Dla „K. S.”

TEATR I MUZYKA

— **Teatr Miejski na Pohulane.** Dziś w dalszym ciągu efektna bańka fantastyczna W. Szeksipra „Sen nocej letniej” z muzyką Mendelschona. Arcydzieło otrzymało nową malowniczą oprawę dekoracyjną według projektów W. Malinowskiego. W przedstawieniu biorą udział wbitniejsze sily zespołu, liczni statyści, balet oraz orkiestra pod dyrekcją E. Dziwiewskiego.

— **Teatr Miejski „Lutnia”** Dziś po raz 3 arcywesoła komedia Verneuil, która obfituje w kapitalne sceny, pełne humoru i zabawnych sytuacji. W rolach głównych Janina Wernicówna i Al. Zelwerowicz, tworzą prawdziwe kreaacje. Nowa efektna wystawa dopełnia artystycznej całości.

— **Przedstawienie szkolne.** Dziś o godz. 3.30 po pol. w Teatrze „Lutnia” wystawiano zostanie przedstawienie szkolne komedia Goidnogo „Oherzyska”. Gony miejscem zniż.

— **Przedstawienia popołudniowe.** Jutro o godz. 3.30 po pol. w teatrach miejskich odbędą się przedstawienia popołudniowe po cenach zniżonych. W teatrze na Pohulane ukazuje się po raz 25 wyborna kotłochwila A. Grzymby-Siedleckiego „Mama do wzięcia”, w teatrze „Lutnia” świetna groteska Winawera „R. H. Inżynier”.

RADJO

SOBOTA, dnia 30 listopada.

11.55: Sygnal czasu z Warszawy. 12.05: Poranek muzyki popularnej. 13.10: Komunikat meteorologiczny. 14.40: Program dzien-

Dźwięk srebra.

Miły jest dla ucha czysty dźwięk srebrnej piecioletówki, miły nie złeset banknotu. A przecież nasze doby, nie złeset pieniądza — czy papierowe, czy brzęcące srebro lub nawet skromny nikiel — jednak są dobre, pewne, niewzruszone, oparte na granitowym fundamencie zapasu złota i walut w Banku Polskim. Ale szczególnie są potrzebne dla oczu prostaczków, duże, piękne, srebrne piecioletówki. Wiadomo, „srybło” Niedawno skarb państwa wypuścił pierwszą partię piecioletówek na sumę 25 milj. zł. I oto kosią w obieg — poprostu zniknęły jak kamfora. Stwierdzono, że poważna część tych monet spoczęła w zaciżu sieniaków, kuferków, skrytek domowych nieufnej ludności, która nie zdając sobie sprawy z przeobrażeń finansowych naszego państwa, pamięta inflację pieniądza papierowego. Ci bezkrytyczni kolekcjonerzy wycofali z obiegu 25 milionów złotych i zubożyli w ten sposób rynek pieniężny.

Wiele się już na tem miejscu pisało, że takie „schówki” i sieniaki padają często ofiarą złodzieja.

Nie rozumie taki jeden z drugim „zbieracz” że tylko od danej do P. K. O. na książeczki oszczędnościowe pieniądze — są prawdziwie zabezpieczone od ognia i kradzieży, a przytem same narastają, przynoszą bowiem procent, siedem od sta.

Książeczka oszczędnościowa P. K. O., którą można sobie założyć w każdym oddziale pocztowym, jest schowkiem najpewniejszym — tam więc zanotujmy nasze zaoszczędzone pieniądze: i srebro i papierki i nikiel — bo to wszystko jednak dobre. —

M. Cz.

KINA I FILMY

— **„Hollywood”, „Helios”, „Słońce”**

— **„Man o lescu”** jest dość nierówny pod względem artystycznym, ale naogół ciekawy. Technicznie — jest pierwszorzędny. Pomysł reżyserów — to niekiedy zwłaszcza — świetny. Niezwykłe dowcipnie są przeróżne przejścia. Oto np. widzimy dwie głowy: Możuchina i Brygidy Helm obok siebie spoczywające. Usta ich łączą się w pocałunek, poczem głowy zaczynają zwolna, a potem coraz szybciej wirać obok siebie w wspólny osi. Symbolika, ekspresja — bajeczna! Obrót jest coraz szybszy, aż do zupełnego zatarcia koncentur obu głów, i nieoczekiwanie z metego wiru wyłania się — ruletka w ruchu. Cleo — Brygida i Manolescu — Możuchin są w kasynie przy stole gry. Niezwykłe jest i następne przejście. Niedługo potem wirująca szybka ruletka, stopniowo zwalniana zatrzymuje się jako „kolo samochodowe”. To przejście zdradzący kokanek pięknej Cleo, Jack (H. George, b. trafty). Takich, i im podobnych efektów jest sporo w całym filmie. To pomysłowość, plus znakomite wykonanie i także strona techniczna, postawiły by na rzędzie co znakomicznych dzieł kinowych, gdyby nie — słaba fabula. Autor, że jest ci się zowie „za krótki odczyt” — w rolach głównych mało inwencji, zaś nieco daleki już mu jej nie stało — i zakończenie dał ni w pięć ni w dziesięć. Niekonsekwentne, słabo uzasadnione. Co za durą ten Manolescu — myśli sobie wdę — żeby nad cudną Brygidę Helm, przelożyć taką pospolitą miłość, jak Dita Parlo (w danej postaci). I to niestosowne podejrzenie przytem. O ile do polowy (nawet przeszło) widzimy pewien rozmach autorski w akcji dramatu, o tyle za kończenie np. jest w gatunku zgoła podrzędny, w niemiecko-mieszczańsko-melodramatycznym stylu.

— **„Studentka z Quartier Latin”** jest bardzo popularnym, efektywnym, efektnym filmem. Fabuła ma żywą, interesującą, wykonawców poza Carmen Boni i także P. Trowiczem — zupełnie dobitnie. Wystawa nadzera okazała, bogata, nocne lokale paryskie z wielce efektywnymi atrakcjami (pantomima z XVIII w., trzy piękne, kobiece akty), dobre sceny zbiorowe (bal akademicki). Wszystkie postacie ujęte bardzo trafnie, opracowane starannie. Dobry scenariusz, dobra reżyserja. — **„Sa moti”** w Słowcu — bardzo miła komedia — „historja jakich wieści” z życia dwójki „czarych” ludzi, mieszkawców wielkiego miasta amerykańskiego, środowisko te samo co w „Gzłowicku z tuman”, tylko rzecz znacznie pogodziłszy. Trochę remiscemcej jednak jest z tamtego filmu, troszko „Wschód słońca”. Nie przeszkadza to wszakże wcale, a Barbara Kent jest tak rozkosznie miłą, jej partner Glenn Toyon (nie rączę za pisownię wziętą z ogłoszenia) tak świetnie charakterystyczny, że patrzy się na nich obę ze szczerą satysfakcją. Scenariusz i reżyserja nie pozostawiają nic do życzenia. (sk)

— **Wyjazd do seminarystyki.** Wczoraj dostała nagłe ataku epilepsji, przechodząca placem Orzeszkowej niezważna seminarjusz nauczycielskiego 20 letnia Helena Burhardtówna ul. Wilkomiarska 22. Chorą odwołano pod opiekę rodziny.

— **Aresztowanie oszustka.** Policja II-go kom. P. P. zatrzymała Jana Jakobowicza bez ustalzonego miejsca zamieszkania który w całym szeregu wypadków podawał się za wywiadowcę policji, w celu uzyskania datków.

— **Ujęcie złodzieja.** Niemieccyzkiej Rejzie ul. Nowosiwicka 3 skradziono zapas depek. Sprawcę kradzieży Branowa Michała ul. Wąwoży 5 zatrzymano na gorącym uczynku kradzieży.

— **Spotkał złodzieja swego piala.** Milszewiczowi Leonowi ul. Połocka 62 skradziono plaszcz z podwórza przy ul. Wielkiej 7, gdzie ten pracuje jako malarz. Paito swą poznał Milszewicz u Paszaty Telefona ul. Bukowa 14 który sprzedawał je przy ul. Żydowskiej.

— **Zatrzymanie wyrodnę matki.** Zatrzymano Obrocę Józefę, która okazała się matką podródków, znalezionych przy ul. Wileńskiego 16 przez Raczkowską Stefanę w dniu 11 b. m.

Zastrzelony podczas przekraczania granicy.

Na odcinku Doksyce przez patrol K. O. P. został zastrzelony osobnik usiłujący przedostać się do sowiec.

Z dokumentów znalezionych przy nim wynika, że jest to Simon Kaplan z Doksyce. W jakim celu przekraczał on granicę niewiadomo. (o)

MOŁODZIEŻ

— **Walny Zjazd Osadników pow. molodeczńskiego.** W dniu 17 b. m. odbył się w Molodecznie, Walny Zjazd Osadników pow. molodeczńskiego.

Na zjazd przybyli osadnicy, mimo fatalnej pogody z najodleglejszych zakątków powiatu, przemierzając pieszo, częstokroć 40 i więcej kilometrów kompletnie rozmokniętymi drogami, do kołometru osiedlenia, a nie organizacyjnej Związku Osadników.

Zjazd i przybyłych przedstawicieli władz powiatu, w imieniu Zarządu P. Z. O. p. Szymankiewicz, poczem na przewodniczącego wybrany został p. Bolesław Krasucki, na sekretarza p. Boczko Karol.

Po przemówieniach powitalnych, w których wszyscy — bez wyjątku — mówcy wyrzili użalenie dla pracy i żywcem swój stosunek do P. Z. O. oraz po odczytaniu nadesłanych życzeń, złożył w imieniu zarządu sprawozdanie wiceprezesa i kierownika P. Z. O. p. Cieslińskiego Wacław. Ze sprawozdania tego dowiedzieliśmy się, iż liczba osadników na terenie powiatu molodeczńskiego przekroczyła 850, w tym zaś w czasie 9 proc. osadników wojkowskich. Pozostali to osadnicy cywilni, składający się wyłącznie z ludności miejscowej, którzy osady swoje nabyli z parcelacji rządowej i prywatnej.

Stan zagospodarowania tych osad jest naprawdę dobry — tembardziej, jeśli się weźmie pod uwagę, iż każdy z osadników przechodził na niezabudowaną osadę swoją jedynie z gołymi rękami, bez jakiegokolwiek większych zasobów pieniężnych i przy stosunkowo nielej pomocy pieniężnej, wyrabianić musiał niezłe sumy, wznosić budynki i hodować inwentarz. Nadomiar współpraca P. Z. O. z dawnymi i samorządami wpałykała na różnym rodzaju trudności i nieurozumiemienia celów i zadań Związku Osadników. Dziś stan ten zmienił się radykalnie, to też objaw ten spotkał się z prawdziwą radością ze strony osadników, którzy zgłowali p. staroście Tramecourtowi gorące owacje.

W skład Rady Zuniifikowanego T-wa Org. i Kółek Rolniczych wchodzi 5 osadników w 13 liczbie dwóch do zarządu.

Z pożyczek, funduszy i zapomóg korzystało (łącznie ze sprawami lokalnymi) na ostatni dzień 1 kwietnia r. b. 110 osadników w całości sumę 120.000 zł. Jak na 850 osadników jest to kredyt niski, a specjalnie braki taniego kredytu odczuwa osadnictwo cywilne.

Kilka przykładów przytoczonych przez sprawozdawcę o sposobie udzielania przez Państw. Bank Rolny kredytu długoterminowego na zakup ziemi, stwierdza, iż kosztą opracowane napród przez ubiegającego się, a związane z otrzymaniem takiej pożyczki sięgają do 5 proc. kwoty, jaką P. B. R. przyśmiśnie niskich szacunkach swoich może wypłaci.

Na fakt ten należałoby zwrócić uwagę odpowiednich władz, gdyż w przyszłości nie należy dopuszcząć, aby bezrolni, czy małorolny ubiegający się o pożyczkę na kupno ziemi, narazony był na tak olbrzymie straty, a w rezultacie aby otrzymali odpowiedź, iż pożyczka nie może być „narazie” udzielona. Fakty takie wywołują sztywne rozgorzenie

Kino Miejskie
SALA MIEJSKA
-Ostrobramska 5.

„SERCE LOTNIKA“

Od dn. 28 listopada do 1 grudnia 1929 roku włącznie będą wyświetlane filmy:
Dramat serce młodych lotników. Aktów 10. W rolach głównych: Sue Carol, Dawid Rollins i Louis Dresser.
Nad program: „MILI KREWNIACY“ komedia w 2 aktach.
Kasa czynna od godz. 3 m. 30. — Początek seansów od godz. 4-5. — Następny program: „Prawo i bezprawie“.

DZIŚ! Największy przełaj świata! Cudo-film sezon i Największy amant Europy Iwan Petrowicz w otoczeniu czarujących gwiazd Carmen Boni i Giny Manes w najpiękniejszym arcydziele erotycznym „STUDENTKA Z QUARTIER LATIN“

„HELIOS“
Wileńska 38.

„MIASTO MIŁOŚCI“
Dziś! Największa sensacja ekranów polskich! Niebywały dotychczas konkurs najw. gwiazd ekranu Iwan Możuchin, Brygida Helm, Dita Parlo i Henryk George w przebojowym obrazie reżyserji W. Turzańskiego p.t. „MIASTO MIŁOŚCI“

DZIŚ! Największa sensacja ekranów polskich! Niebywały dotychczas konkurs najw. gwiazd ekranu Iwan Możuchin, Brygida Helm, Dita Parlo i Henryk George w przebojowym obrazie reżyserji W. Turzańskiego p.t. „MIASTO MIŁOŚCI“

„MANOLESCU, dżentelman - włamywacz“
Wspaniały film na tle równie sensacyjnej jak dramatycznej przygód i romansów słynnego „Krońa niebieskich ptaków“. Dzieje słynnego międzynarodowego afryzisty, który pada ofiarą drapieżnej kobiety-wampirki Akcia dzieje się w Paryżu, na Riwierze, w Włoszech i w Szwajcarii! Początek seansów o godz. 4, 6, 8, 10, 10, 12.

„Przekleństwo zakazanej miłości“
Tragedja serca matczynego. W roli gł. ułubienica publ. Gwiorja Swanson.
Początek seansów o godz. 5, w niedzielę i św. o 4 p.n.

„ALRAUNE“
Najpotężniejszy film świata! Córka wiewiela i prostytutki. Dramat pięć p/g światowej sławy powieści Ewersa. W rolach gł. 3 największe gwiazdy ekranu BRYGIDA HELM, IWAN PETROWICZ i PAWEŁ WEGENER.
Wiek ten film wywiera kłopotliwe wrażenie „Alraune“ to sensacja Paryża, Berlina i Londynu. Początek seansów o godz. 4 i 8.

„Niewolnica demona“
Dziś! Jedyny film sezonu, w którym udział biorą artyści o wszechświatowej sławie Paweł Wegener, Iwan Petrowicz i Alece Terry.
Dramat erotyczny w 12 akt. Film rozegrany na terenie Afryki, północy i Riwier franc. i polskiej egzotyki. Początek seansów o godz. 3-5, ostatni seans o godz. 10.30.

„ANNA KARENINA“
Dziś! Nieśmiertelna powieść Lwa Tołstoja Anna Karenina. Potężny psychologizacyjny dramat w 12-tych aktach, ilustrujący życie rosyjskiej carskiej arystokracji. W rolach głównych: Greta Garbo i John Gilbert.

„Artystki bez szminki“
W sobotę 30 b. m. i w niedzielę 1 grudnia. Po raz pierwszy w Wilnie Świątynia sportowa komedia w 10 aktach. Taternictwo i sporty zimowe. W rolach głównych Charles Roger i Ivy Harris. Nad program: „Dwa łądy, dwa kraje, jedno serce, jedna dusza“
Seansy w sobotę o godz. 2 po pi do 10 -tecz., w niedzielę i święta od godz. 4 po 10.

„ANNA KARENINA“
Dziś! Nieśmiertelna powieść Lwa Tołstoja Anna Karenina. Potężny psychologizacyjny dramat w 12-tych aktach, ilustrujący życie rosyjskiej carskiej arystokracji. W rolach głównych: Greta Garbo i John Gilbert.

„Artystki bez szminki“
W sobotę 30 b. m. i w niedzielę 1 grudnia. Po raz pierwszy w Wilnie Świątynia sportowa komedia w 10 aktach. Taternictwo i sporty zimowe. W rolach głównych Charles Roger i Ivy Harris. Nad program: „Dwa łądy, dwa kraje, jedno serce, jedna dusza“
Seansy w sobotę o godz. 2 po pi do 10 -tecz., w niedzielę i święta od godz. 4 po 10.

Tani Tydzień! Tani Tydzień!
Od dnia 30 listopada do dnia 10 grudnia r. b.
WIELKA WYPRZEDAŻ
RESZTEK I WYSORTOWANYCH TOWARÓW
po niebywale niskich cenach, jakie już się nie powtórzą.
Kazimierz RUTKOWSKI i J. DOMAGAŁA
Wilno, Wielka 47, telef. 1402.

Kursy Kierowców Samochodowych
Stowarzyszenia Techników Polskich w Wilnie
ul. Ponarska 55. Tel. 13-30.

Przyjmuje zapisy do grup XLII Amatorskiej dla Pań i Panów z nauką 5 tygodniową i XLIII Zawodową z nauką 2½ miesięczną.
Początek zajęć w dn. 5 grudnia r. b.
Dla łatwiejszego opanowania teorii do dyspozycji słuchaczy są silniki od 4 do 12 cylindrowych, wszelkie części podwozia. W specjalnie urządzonej sali doświadczalnej odbywa się indywidualne szkolenie praktyczne, regulowanie silników, karburatorów, ustawienie szalony „Magneto“ i „Deleor“. Szkolenie w prowadzeniu samochodu odbywa się na czterech typach nowoczesnych samochodów bez ograniczenia godzin jazdy.
Gwarantujemy się ukończenie Kursów i złożenie egzaminów bez dodatkowej opłaty, ułatwia się otrzymanie paszportu do pośrednictwa Kursów.
Zapisy przyjmuje i informacji udziela sekretariat Kursów codziennie od godz. 12 do 18-iej przy ul. Ponarskiej 55 tel. 13-30.
Przy Kursach czynne są warsztaty remontowe dla samochodów i ciągników rolniczych.

Jedyna na Kresach Wschodnich Polska Hurtownia PAPIERU I MATERJAŁÓW PIŚMIENNYCH
„PAPIER“ Spółka Akcyjna
Wilno, Zawaina 13. Tel. 501.
POLECA: Kalendarze ścienne, biurkowe i kieszonkowe na rok 1930. Ozdoby choinkowe na nadchodzące święta. Własna wtyrnia zeszytów, brulionów i in. wyrobów intrygowatych.

SEZON ZIMOWY. Największy i Najwspanialszy Hotel-Pensjonat w KRYNICY **„LWIGRÓD“** Otwarty cały rok. 200 pokoi na 300 osób, ogrzewanie centralne, ciepła i zimna woda, radio w każdym pokoju. **Telefony, — Windy, — Czytelnia.** WYTWORNA RESTAURACJA Kawiarnia. **Dancig.**

PAMIĘTAĆ NALEŻY że najsolidniej i najtaniej kupić można najlepsze **FUTRA MĘSKIE I PŁASZCZE FUTRZANE DAMSKIE** tylko w firmie **P. LANCMAN** Wilno, Wielka 56. **Tamże najbogatszy wybór ubiorów męskich i smokingów — gotowe i na obdatunki.**
Czy jesteś już członkiem LOPP-u?

Akuszerka
Maria Brzezina
przyjmuje od 9 rana do 7 w. ul. Mickie wicza 80 m. 4. W. Dźr Nr 8098

INŻYNIER
BOLESŁAW FROM
Kursy kierowców samochodowych.
Centrala: Warszawa. Oddz.: Lwów, Suwałki, Bereza Kart., Żegra, Włocławek, Plock, Kutno, Lomża, Miawa, Katowice i inne.

Wiło, W. Puhulanka 9.
Calkowity kurs teorii budowy samochodow. ćwiczeń praktycznych i jazdy.
Dyplom nasz. władztwa otrzymanie paszportu w całej Polsce, ponieważ Szkoła znana jest wszędzie.

Popierajcie
Lige Morską i Rzezną
PROCENTA I KAPITAŁ
najpewniej zabezpiecza Wilenskie Biuro Komisowo-Handlowe Mickiewicza 21, tel. 152

„GRAM NORMAL“
Najlepszy środek przeciw zaparciu i otulności. **Zadać wszędzie!**
Przyjmujemy przepisywania na maszynę i tłumaczenia w wszystkich językach, na dogodnych warunkach. Dla urzęd. i poszczególnych instytucji prywatnych specjalny rabat.
Agencja „POLKRES“ Wilno, ul. Królewska 3 telefon 17-80.

Poszukuje się 2 pokoi
na skład i biuro, pierwsze piętro w okolicach Wileńskiej, Wielkiej i Zamkowej. Oferty do Biura Grabowskiego, Garbarska 1, pod „Skład“.

Pomocnik mierniczego
poszukuje posady. Oferty prozę składać w Adm. „Kur. Wil.“ (pod p. m.)

Pianista przyjmuje zamówienia na gry i zabawy towarzyskie, na żądanie trio lub kwartet z saxofonem. Dowiedzieć się w Biurze ogłoszeń S. Jutana, Niemiecka 4, telefonu 222.

Energiczny emeryt. oficer adm. st. int 34 lat poszukuj posady u notariusza, w kasie komunalnej, kółku rolniczym, instytucji samorządowej, redakcji, admin domów, sekretarza, magazyniera lub t. p. Mogę wyjechać. Ewent. odbieg. „stages“. Łaskawe propozycje do F. Gasprowicza, ul. Nowowiejska № 11, m. 2.

Zgubiono
2 weksle blanco po 60 zł. podpisane przez Lejbe Mazur—unieważnia się.

Zostali zgubieni Kwit przeszytkowy Wilno. Dyr. P. K. P. Wydziału Zasobów do 21355 wraz z grzeblem, odpisem i wotnikiem tego kwitu na przewóz cegły od st. Wilna do Lidy—unieważ.

DOKTOR MEDYCYNY
A. CYMBLER
CHOROBY WENERYCZNE I SKÓRNE
Elektroterapia, Diatermia, Słońce górskie, Solux. 1205 Mickiewicza 12 róg. Tatarskiej. Przyjmuje 9 — 2 i 5 — 7

Magistrat miasta Świąciana na zasadzie uchwały Rady Miejskiej z dnia 9 listopada 1929 r. (prot. Nr. 46 pkt. 1) ogłasza **Przetarg ofertowy**
na dzierżawę reżni miejskiej w Świącianach od dnia 1 stycznia 1930 roku do dnia 31-go grudnia tegoż roku włącznie.
Oferty pisemne z podaniem wysokości proponowanego czynszu dzierżawnego w zamkniętych kopertach z napisem: „Oferta na dzierżawę reżni miejskiej w Świącianach“ należy składać w biurze Magistratu (m. Świąciany, ul. Nowa Nr. 7) w terminie do dnia 20 grudnia r. b. godz. 11 rano.
Wysokość wadium, które powinno być wpłacone do Kasy Miejskiej lub na konto czekowe Magistratu w P. K. O. Nr. 51073 wynosi 5% sumy zaofiarowanej. Warunki i wszelkie informacje dotyczące dzierżawy reżni miejskiej, uzyskać można w biurze Magistratu codziennie, (poza niedziel i świąt) w godzinach urzędowych.
Otwarcie złożonych ofert nastąpi w dniu 20 XII r. b. o godz. 12.
Magistrat zastrzega sobie prawo przeprowadzenia dodatkowego przetargu ustnego, o ileby zasłała ku temu potrzeba.
L. dz. 3323 Świąciany, dnia 28-XI 1929 r. **MAGISTRAT.**

Obwieszczenie.
Komornik Sądu Grodzkiego w Wilnie, Julian Mościński, zamieszkały w Wilnie, oraz ul. Wileńskiej Nr 25 m. 10 zgodnie z art. 1030 U.P.C. podaje do wiadomości publicznej, że w dniu 6-go grudnia 1929 r. o godz. 10 rano, w Wilnie przy ul. Słowackiego 24—4, oddaje się sprzedaż z licytacji należącego do Bejły Duszarskiej majątku ruchomego, składającego się z urzędzenia domowego oszacowanego na sumę zł. 835 na zaspokojenie pretensji Antoniego Rosiaka w sumie zł. 1000 z ¼ % i kosztami.
Komornik SĄDOWY J. MOŚCIŃSKI. 2520

Obwieszczenie.
Komornik Sądu Grodzkiego w Wilnie, Julian Mościński, zamieszkały w Wilnie, oraz ul. Wileńskiej Nr 25 m. 10 zgodnie z art. 1030 U.P.C. podaje do wiadomości publicznej, że w dniu 2-go grudnia 1929 roku, o godzinie 10 rano, w Wilnie przy ul. Niemieckiej 5 oddaje się sprzedaż z licytacji należącego do Fajwala Grzybca majątku ruchomego, składającego się z manufaktury, oszacowanego na sumę zł. 4296 na zaspokojenie pretensji Chaima Zajdmana w sumie zł. 20000 z ¼ % i kosztami.
Komornik SĄDOWY J. MOŚCIŃSKI. 2528

Obwieszczenie.
Komornik Sądu Grodzkiego w Wilnie, Julian Mościński, zamieszkały w Wilnie, oraz ul. Wileńskiej Nr 25 m. 10 zgodnie z art. 1030 U.P.C. podaje do wiadomości publicznej, że w dniu 2-go grudnia 1929 roku, o godzinie 10 rano, w Wilnie przy ul. Niemieckiej 5 oddaje się sprzedaż z licytacji należącego do Fajwala Grzybca majątku ruchomego, składającego się z manufaktury, oszacowanego na sumę zł. 4296 na zaspokojenie pretensji Chaima Zajdmana w sumie zł. 20000 z ¼ % i kosztami.
Komornik SĄDOWY J. MOŚCIŃSKI. 2528

Obwieszczenie.
Komornik Sądu Grodzkiego w Wilnie, Julian Mościński, zamieszkały w Wilnie, oraz ul. Wileńskiej Nr 25 m. 10 zgodnie z art. 1030 U.P.C. podaje do wiadomości publicznej, że w dniu 2-go grudnia 1929 roku, o godzinie 10 rano, w Wilnie przy ul. Niemieckiej 5 oddaje się sprzedaż z licytacji należącego do Fajwala Grzybca majątku ruchomego, składającego się z manufaktury, oszacowanego na sumę zł. 4296 na zaspokojenie pretensji Chaima Zajdmana w sumie zł. 20000 z ¼ % i kosztami.
Komornik SĄDOWY J. MOŚCIŃSKI. 2528

Obwieszczenie.
Komornik Sądu Grodzkiego w Wilnie, Julian Mościński, zamieszkały w Wilnie, oraz ul. Wileńskiej Nr 25 m. 10 zgodnie z art. 1030 U.P.C. podaje do wiadomości publicznej, że w dniu 2-go grudnia 1929 roku, o godzinie 10 rano, w Wilnie przy ul. Niemieckiej 5 oddaje się sprzedaż z licytacji należącego do Fajwala Grzybca majątku ruchomego, składającego się z manufaktury, oszacowanego na sumę zł. 4296 na zaspokojenie pretensji Chaima Zajdmana w sumie zł. 20000 z ¼ % i kosztami.
Komornik SĄDOWY J. MOŚCIŃSKI. 2528

REDAKCJA I ADMINISTRACJA: Jagiellońska 3, Telefon 99. Czynne od godz. 9—3 poł. Naczelny redaktor przyjmuje od godz. 2—3 poł. Redaktor działu gospodarczego przyjmuje od godz. 6—7 wiecz. we wtorki i piątki. **Konto czekowe P. K. O. Nr. 80.750. Drakarnia — ul. Ś-te Jańska 1, Telefon 3-40.**
CENA PRENUMERATY: miesięcznie z odnośnieniem do domu lub przesyłką pocztową 4 zł. Zagranicą 7 zł. **CENA OGŁOSZEŃ:** Za wiersz milimetryowy przed tekstem—40 gr., w tekście I, II str.—30 gr., III, IV, V, VI—35 gr., za tekstem—15 gr., kronika rekl. —komun. —1,00 zł. za wiersz redakcyjny, ogłoszenia mieszaniowe—30 gr. za wiersz. Do tych cen dodaje się za ogłoszenia cyfrowe i tabelaryczne—50% drożej, za zastrzeżenie miejsca—25% drożej, w numerach niedzielnych i świątecznych—25% drożej, zagraniczne—100% drożej, samokuczone—25% drożej. Dla poszukujących pracy 30% zniżki. Za numer dowodowy 20 gr. Układ ogłoszeń 6-cio łamowy, za tekstem 10-cio łamowy. Administracja zastrzega sobie prawo zmiany terminu druku ogłoszeń.

Wydawca „Kurier Wileński“ S-ka z ogr. odp. Druk „Znicz“ Wilno, ul. Ś-te Jańska 1, telefon 3-40.
Redaktor odpowiedzialny Józef Jurkiewicz.

Stocznia Gdańska
POMPY WIROWE dla wszelkich celów i wszelkich mocy.
STOCZNIA GDAŃSKA:
Gdańsk, Werfigasse 4, tel. 23441, Warszawa, Jasná 11—5, tel. 99 18, Łódź, Traugutta 9, tel. 41—83, Poznań, Słowackiego 18, tel. 77-85, Kraków, Wiślna 12, tel. 30-49, Katowice, ul. Wit Stwosza 3, tel. 2716, Lwów, Podolskiego 7, tel. 45—85, Lublin, Krak. Przedmieście 36—8, t. 562, Równe, 3-go Maja 60, tel. 307, Wilno, Jagiellońska 9—12, tel. 5-84.

TABELA
8% i 5% listów zastawnych TOWARZYSTWA KREDYTOWEGO MIASTA WILNA, wystawianych w dniu 14-go listopada 1929 roku.

8% listy zastawne, seria 1-sza: po 100 zł. numery 7, 11, 23, 27, 28, 29, 65, 69, 139, 265, 274, 278, 316, 332, 339, 399, 420 i 438. — po 500 zł. numery 259, 347, 349, 577 i 629. — po 1000 zł. numery 235, 401, 417, 655 i 656.
5% listy zastawne konwersyjne, seria „K“ po 25 zł. numery 106, 167, 170, 172, 844, 867, 1181, 1188, 1217, 1569, 1600, 1633, 1635, 1661, 1686, i 1760 — po 50 zł. numery 154, 275, 708, 728, 747, 814, 943, 954, 1002, 1034, 1035, 1195, 1293, i 1323. — po 250 zł. numery 331, 343, 801, 905, 927, 1082, 1101, 1247, 1248, 1397, 1677, 2166, 2199, 2222, 2306, i 2377.
5% listy zastawne zwaloryzowane: po zł. 77,50 (Rb. 100) numery 163, 355-508, 777, 792, 1201, 1211, 1233, 1236, 2, 82, 2298, 2349, 2776, 2848, 3258-3288. — po zł. 387,50 (Rb. 500) numery 95, 267, 381, 479, 959, 1046, 1092-1169, 1297, 1796, 1838 i 2304. — po zł. 775 (Rb. 1000) numery 251, 426-461, 709, 1037, 1606, 1619, 1853, 2316, 2901, 2951, 2970, 3045, 3082, 3106-3149, 3408, 3444, i 3517.

Kosmetyczne Kursy Korespondencyjne w języku rosyjskim.
Nauka odbywa się drogą korespondencji. Najnowsze sposoby z dziedziny kosmetyki. Po ukończeniu kursów — dyplomy w języku francuskim.
Instytut „Korali“ 6 rue de Castellane 6, Paris (8).
Programy wysyłamy bezpłatnie. (3459)
WILLA
8-pokojowa wielkopańska nowo pobudowana z ogrodem i miastkiem wygodami w centrum miasta Poznania wprost od właściciela do kupienia.
Cena zł. 165.000.
Oferty do **REKLAMY POLSKIEJ** Poznań, Aleje Marcinkowskiego 6 pod „4393“

WILLA
8-pokojowa wielkopańska nowo pobudowana z ogrodem i miastkiem wygodami w centrum miasta Poznania wprost od właściciela do kupienia.
Cena zł. 165.000.
Oferty do **REKLAMY POLSKIEJ** Poznań, Aleje Marcinkowskiego 6 pod „4393“

Druskieniki!!!
Do sprzedania posesja, składająca się z 3-ch ładnych drewnianych willi o 20 ubikacjach i 1800 sżni placu. Warunki do omówienia w Agencji „Polkres“, Wilno, Królewska 3, tel. 17-80.

ZAŁATWIAMY
odrysy, kreslenia planów i przyjmujemy wszelkie prace wchodzące w zakres działalności mierniczych. Agencja „Polkres“ Wilno, ul. Królewska 3, tel. 17-80.

Poszukujemy kupna domów dla b. poważnych refleksyj. tów w osnach od 1000 do 10000 dolarów. Złóż. Agencja „Polkres“, Wilno, ul. Królewska 3, tel. 17-80.

Magistrat miasta Świąciana na zasadzie uchwały Rady Miejskiej z dnia 9 listopada 1929 r. (prot. Nr. 46 pkt. 1) ogłasza **Przetarg ofertowy**
na dzierżawę reżni miejskiej w Świącianach od dnia 1 stycznia 1930 roku do dnia 31-go grudnia tegoż roku włącznie.
Oferty pisemne z podaniem wysokości proponowanego czynszu dzierżawnego w zamkniętych kopertach z napisem: „Oferta na dzierżawę reżni miejskiej w Świącianach“ należy składać w biurze Magistratu (m. Świąciany, ul. Nowa Nr. 7) w terminie do dnia 20 grudnia r. b. godz. 11 rano.
Wysokość wadium, które powinno być wpłacone do Kasy Miejskiej lub na konto czekowe Magistratu w P. K. O. Nr. 51073 wynosi 5% sumy zaofiarowanej. Warunki i wszelkie informacje dotyczące dzierżawy reżni miejskiej, uzyskać można w biurze Magistratu codziennie, (poza niedziel i świąt) w godzinach urzędowych.
Otwarcie złożonych ofert nastąpi w dniu 20 XII r. b. o godz. 12.
Magistrat zastrzega sobie prawo przeprowadzenia dodatkowego przetargu ustnego, o ileby zasłała ku temu potrzeba.
L. dz. 3323 Świąciany, dnia 28-XI 1929 r. **MAGISTRAT.**

Obwieszczenie.
Komornik Sądu Grodzkiego w Wilnie, Julian Mościński, zamieszkały w Wilnie, oraz ul. Wileńskiej Nr 25 m. 10 zgodnie z art. 1030 U.P.C. podaje do wiadomości publicznej, że w dniu 2-go grudnia 1929 roku, o godzinie 10 rano, w Wilnie przy ul. Niemieckiej 5 oddaje się sprzedaż z licytacji należącego do Fajwala Grzybca majątku ruchomego, składającego się z manufaktury, oszacowanego na sumę zł. 4296 na zaspokojenie pretensji Chaima Zajdmana w sumie zł. 20000 z ¼ % i kosztami.
Komornik SĄDOWY J. MOŚCIŃSKI. 2528

Obwieszczenie.
Komornik Sądu Grodzkiego w Wilnie, Julian Mościński, zamieszkały w Wilnie, oraz ul. Wileńskiej Nr 25 m. 10 zgodnie z art. 1030 U.P.C. podaje do wiadomości publicznej, że w dniu 2-go grudnia 1929 roku, o godzinie 10 rano, w Wilnie przy ul. Niemieckiej 5 oddaje się sprzedaż z licytacji należącego do Fajwala Grzybca majątku ruchomego, składającego się z manufaktury, oszacowanego na sumę zł. 4296 na zaspokojenie pretensji Chaima Zajdmana w sumie zł. 20000 z ¼ % i kosztami.
Komornik SĄDOWY J. MOŚCIŃSKI. 2528

Obwieszczenie.
Komornik Sądu Grodzkiego w Wilnie, Julian Mościński, zamieszkały w Wilnie, oraz ul. Wileńskiej Nr 25 m. 10 zgodnie z art. 1030 U.P.C. podaje do wiadomości publicznej, że w dniu 2-go grudnia 1929 roku, o godzinie 10 rano, w Wilnie przy ul. Niemieckiej 5 oddaje się sprzedaż z licytacji należącego do Fajwala Grzybca majątku ruchomego, składającego się z manufaktury, oszacowanego na sumę zł. 4296 na zaspokojenie pretensji Chaima Zajdmana w sumie zł. 20000 z ¼ % i kosztami.
Komornik SĄDOWY J. MOŚCIŃSKI. 2528

Obwieszczenie.
Komornik Sądu Grodzkiego w Wilnie, Julian Mościński, zamieszkały w Wilnie, oraz ul. Wileńskiej Nr 25 m. 10 zgodnie z art. 1030 U.P.C. podaje do wiadomości publicznej, że w dniu 2-go grudnia 1929 roku, o godzinie 10 rano, w Wilnie przy ul. Niemieckiej 5 oddaje się sprzedaż z licytacji należącego do Fajwala Grzybca majątku ruchomego, składającego się z manufaktury, oszacowanego na sumę zł. 4296 na zaspokojenie pretensji Chaima Zajdmana w sumie zł. 20000 z ¼ % i kosztami.
Komornik SĄDOWY J. MOŚCIŃSKI. 2528

Młyn motorowy
w powiatowym mieście, dobrze prosperujący, dający duży dochód, sprzedany dogodnie. **Wileńskie Biuro Komisowo-Handlowe** Mickiewicza 21, tel. 152

Terminowe
wypłaty procentów i kapitału zapewnia każdemu lokującemu gotówkę **Wileńskie Biuro Komisowo-Handlowe** Mickiewicza 21, tel. 152

Solidnie
wykonujemy przepisywanie na maszynę **Wileńskie Biuro Komisowo-Handlowe** Mickiewicza 21, tel. 152

Pożyczki
załatwiamy szybko dogodnie. **Dom W/K „Zachęta“** Mickiewicza 1, tel. 9-05

Do „Kurjera Wileńskiego“
wzrost ogólny, znacznie od najmniejszych do największych po cenach **BARDOZ TANCICH** i na dogodnych warunkach płatności zalicza **BIURO REKLAMOWE Stefana Grabowskiego** w Wilnie, Garbarska, tel. 82

NAJLEPSZY WĘGIEL górnośląski konkretny „PROGRES“ oraz koks wagonowo 1 od jednej tonny w zapłombowanych wozach dostarcza **Przedstawicielstwo Handlowo-Przemysłowe M. DEULL** egzystuje od r. 1890 **Biuro:** Wilno, Jagiellońska 3-6, tel. 811 **Składy węgla:** Słowackiego 27, tel. 14-46

Ogłoszenie.
Niniejszym Dyrekcja Poczt i Telegrafów w Wilnie ogłasza przetarg na sprzedaż w większej ilości makulatury bez opakowania, loco skład materiałów pocztowych w Wilnie, ul. Sadowa 25.
Makulatura winna być przetarta na masę. Oferty w opakowanych i opieczętowanych kopertach z nadpisem „oferta na kupno makulatury“ należy w terminie do dnia 12 XII r. b. nadsyłać pod adresem Oddziału Gospodarczego Dyrekcji, Sadowa 25. Dyrekcja zastrzega sobie prawo wyboru i ewentualnej zmiany oferty względnie nieprzyjęcia żadnej oferty. W razie przyjęcia oferty oferent składa kaucję w wysokości 500 zł.
Szczegółowych informacji udziela Oddział Gospodarczy Dyrekcji codziennie w godzinach urzędowych od 9—15.
3455. **Za prezesa Haas.** Naczelnik Wydziału

Pożyczki staniały!
Zawzięcie i zaskamemu popyraru naszych wyrobów pożyczkowych przez Sz. Klientów ul. Wilna, a w związku z tem zwiększon. obrotem ceny wyrobów pożyczkowych zostały niższone. **Sprzedaj „ŹRÓDŁO PIERWSZE“** w firmie: **WILNO, UL. Ś-TO JAŃSKA 11.** **Dom Handl. „JULPOL“ sp. z o. o. w Łodzi.**

OGŁOSZENIE.
Okręgowa Dyrekcja Kolei Państwowych w Wilnie ogłasza na dzień 7 stycznia 1930 roku przetarg publiczny na sprzedaż urządzeń mechanicznych i inwentarza ruchomego tartaków w Białymostku i Włodawie oraz urządzeń mechanicznych w Brześciu, pozostałych po zlikwidowanym tartaku. Urządzenia mechaniczne tartaków i inwentarza mogą być przez rezydentów obejrzone, przyczem w tego rodzaju wypadkach należy się zwrócić do zawiadowców magazynów w Białymostku i Brześciu. Szczęgły w Wydziale Zasobów Dyrekcji K. P. w Wilnie, ul. Słowackiego Nr. 2, III piętro, pokój 38.

OGŁOSZENIE.
Komornik Sądu Grodzkiego w Wilnie, III rewiru Konstanty Harmelitow, zam. w Wilnie, przy ul. Gimnazjalnej Nr. 6—12 na zasadzie art. 1030 U. P. C. podaje do wiadomości publicznej, że dnia 16 grudnia 1919 r. o godz. 10 rano w Wilnie, przy ul. Ludwiar-skiej Nr. 4-7 oddaje się sprzedaż z licytacji, należącego do Dawida Lejby Drabkina majątku ruchomego składającego się z stolów, krzesel, łózek, szaf, maszyn do szycia, poszłi i t. d., oszacowanego na sumę zł. 3555 na zaspokojenie pretensji Złoty Lewin w sumie zł. 3000 z ¼ % i kosztami.
Spis rzeczy i szacunek takowych przesyłany być może w dniu licytacji zgodnie z art. 1046 U.P.C. **Komornik SĄDOWY K. Harmelitow.** 3456/VL.

OGŁOSZENIE.
Komornik Sądu Grodzkiego w Wilnie, Julian Mościński, zamieszkały w Wilnie przy ul. Wileńskiej 25 m. 10, zgodnie z art. 1030 U.P.C. podaje do wiadomości publicznej, że w dniu 2-go grudnia 1929 roku, o godzinie 10 rano, w Wilnie przy ul. Niemieckiej 5 oddaje się sprzedaż z licytacji należącego do Fajwala Grzybca majątku ruchomego, składającego się z manufaktury, oszacowanego na sumę zł. 4296 na zaspokojenie pretensji Chaima Zajdmana w sumie zł. 20000 z ¼ % i kosztami.
Komornik SĄDOWY J. MOŚCIŃKI. 2528

